

de Dukenburger

Info-magazine voor Dukenburg

2^e jaargang nr. 6 - oktober 2009

Een legende in Zwanenveld: Ted Felen

Tolhuis-Teersdijk

Zwanenveld

Lankforst

Meijhorst

Aldenhof

Malvert

Weezenhof

De Zevensprong

Verder in dit nummer:

Wethouder Jan van der Meer

Oude verhalen van Dukenburg

Kosten reizen met OV-chipkaart

Colofon

De Dukenburger is een onafhankelijk blad voor het stadsdeel Dukenburg. Het verschijnt acht keer per jaar. Het blad wordt gratis verspreid. De Dukenburger is mede mogelijk gemaakt door de gemeente Nijmegen en de werkgroep Communicatie van De Zevensprong

Adres

Meijhorst 70-39, kamer 1.093
6537 EP Nijmegen
Telefoon: (024) 344 96 95
E-mail: info@dedukenburger.nl
Internet: www.dedukenburger.nl

Redactie

René van Berlo (hoofdredacteur)
Hans van Gennip
Janwillem Koten
Bart Matthijssen
Hette Morriën
Bart Noordijk
Theo Vermeer

Vormgeving

René van Berlo
Peter van den Braak

Vaste medewerkers

Ron Disveld (fotografie; fotoextra.nl)
Erik Treffers (cartoons)

Contactpersonen

Tolhuis-Teersdijk: Jacqueline Veltmeijer
Zwanenveld: Léon van Kempen
Lankforst: Jos van Broekhoven
Meijhorst: Peter van den Braak
Aldenhof: Caren van Dijk
Malvert: Helmi Cornelissen
Weezenhof: Gaby Petermann
Staddijk en sport: Rob de Ruiter
De Zevensprong: Hans Veltmeijer

Zakelijk manager

Peter van den Braak

Drukwerk

Senefelder Misset Doetinchem

Oplage

12.000 stuks

Bezorging

Op alle adressen in Dukenburg met uitzondering van de adressen met een NEE-NEE-sticker door Tip Top Verspreidingen bv. Klachten over bezorging: telefoon (0485) 31 90 50 of e-mail: wil@tiptopbv.nl. Het blad is gratis verkrijgbaar bij Bibliotheek Zwanenveld, Informatheek Meijhorst, Hubo Malvert en Spar Weezenhof

Volgend nummer

Verschijnt op woensdag 4 november 2009

Foto voorpagina

Kunstenaar Ted Felen bij zijn boerderij aan de Teersdijk in Zwanenveld (Foto: Bart Noordijk)

'Geachte redactie...'

Dat 'kassie' in de bus

Iedereen heeft 'm al gezien, aangeraakt en bestudeerd. 'Eens moeten we d'r an,' aan die OV-chipkaart. Maar wat betekent dat in Dukenburg?

Tot nu toe kun je met twee strippen van bijvoorbeeld Aldenhof naar Winkelcentrum Dukenburg; kosten met een blauwe 15-strippenkaart € 0,97. En ook nog binnen het uur weer terug.

Straks is dat heen € 1,04 (€ 0,75 starttarief en € 0,29 voor de rit). Heen en terug komt daar nog € 0,29 bij,

dus is dat € 1,33. Let wel, dan moet je binnen 35 minuten weer de bus terug nemen, anders komt er weer € 0,75 starttarief bij! En die lege OV-chipkaart, die moet je ook nog kopen! Even duidelijker vergelijken: nu € 0,97, straks mogelijk € 2,08. Das effe 115 procent duurder!

En als je dan toch een auto voor de deur hebt staan: parkeren is het eerste uur € 0,50. Tja...

Peter Saras

Zie ook het artikel op bladzijde 18

Hondenpoep

Graag zou ik willen reageren, of een opmerking maken, op een artikel in uw blad van juli 2009. Er is een artikel geplaatst op pag. 22 over het gescheiden rioolstelsel in Dukenburg. Met de teneur van het stuk ben ik het over het algemeen wel eens. Daarover dus geen discussie. Echter, er komt óók een alineadeel voor met de titel *Hondenpoep niet in goot en sloot*.

En ook met de inhoud van dit stukje ben ik het eens, maar... Wat doen we met de talloze uitwerpselen van de, naar men zegt *edele*, viervoeters. Mogen die wél te pas en te onpas op fietspaden, voetpaden, op de weg et cetera hun in de weg zittende maagvulling daar dumpen? En geloof me: dat is andere *koek* dan de twee doperwten van mijn chihuahua!

De dieren kunnen het waarschijnlijk óók niet ophouden, maar de *rijders*, die er boven op zit-

ten, zouden dit dan toch óók kunnen opruimen, gelijk de eigenaar van een hond!

Waarom wordt hier dan niet tegen opgetreden? Ga eens naar de manege (is er maar één hier in de buurt!) en vertel dat ook hún dieren voor dergelijke overlast zorgen. Of neem preventieve maatregelen: deel boetes uit of verbied de manege met de dieren te rijden op fiets- en looppaden of straffe van een fikse boete. De milieupolitie heeft hier een *schone* taak.

Ger van Koolwijk

Stortplaats bij containers

Ik wil graag ook iets kwijt over Tolhuis 65^e straat. Wij wonen in deze straat. Op de hoek staan containers. Het probleem is dat sommige bewoners die gebruiken om hun vuil te storten. Wij als bewoners kijken dagelijks op deze stortplaats. En ik kan u verzekeren, dat is geen pretje. Vooral in het weekend is het raak. De vogels pikken dan alles open en de rommel ligt dan overal. Er staan bij het winkelcentrum containers waar ze alles kwijt kunnen. Het is iets verder lopen, maar de straat blijft dan schoon. En wij wonen dan in een schone straat. Ik hoop dat u dit kunt plaatsen misschien dat het helpt.

T.G.C. Cornelissen

Containers in Tolhuis 65^e straat (Foto: T. Cornelissen)

Cruyff Court

Jullie waren op zoek naar een alternatief voor het Cruyff Court op de Aldenhof. Als vereniging hebben wij enige tijd geleden al aangegeven dat er op of bij de velden van v.v. DVE-Trajanus ruimte is. Helaas zou het niet mogelijk zijn. De jeugd zou dan ook gebruik van het kunstgras kunnen maken, samen met de vereniging. Hoort en zegt het voort.

Loek Derksen

Voorzitter v.v. DVE-Trajanus

In dit nummer:

Ted Felen en Berislav Markovic

Ted Felen is de beroemdste kunstenaar van Dukenburg. Sinds 1971 woont hij in een oude boerderij aan de Teersdijk. Sinds zes à zeven jaar werkt hij samen met Berry Markovič. Glas is hun gezamenlijke passie.

Ted houdt ook van Dukenburg. Met zijn vrouw sprak hij af: 'Hier blijven we, ik verlaat dit atelier pas weer in mijn kist...' **4**

Wethouder Jan van der Meer

'Iets waar ik trots op ben, is het klimaatbeleid van de stad.' Dat zegt Jan van der Meer, milieuwethouder in Nijmegen. Een gesprek met de goedlachse, regelmatig grappen makende bestuurder. Maar hij is ook serieus, en niet alleen over Dukenburg en Nijmegen. Over de stads-regio zegt hij onder meer: 'Ik zit daar vooral om de belangen van Nijmegen te verdedigen.' **6**

Oude verhalen van Dukenburg

Gerrit Kokke en Jo Hopman zijn in de verte familie van elkaar. Zij delen het gegeven geboren Dukenburgers te zijn. Daarvan bestaan er inmiddels velen, maar Gerrit en Jo groeiden op in deze omgeving die toen als volgebouwd stadsdeel nog niet bestond... Met hier en daar boerenbedrijven was het vooral een gebied van moerassen, bossen, zand- en veengrond. Verhalen over vroeger op **10**

Wat kost reizen met de OV-chipkaart?

Binnenkort moeten busreizigers eraan geloven. Betalen kan dan alleen nog met de OV-chipkaart. Hoeveel kost dat? Bijna niemand die het weet. Bus-zones tellen niet meer. Betalen per kilometer is het motto. De busbedrijven hebben beloofd de tarieven gemiddeld niet te verhogen. Dus voor de een wordt het duurder, voor de ander goedkoper. Hoe zit dat voor Dukenburg? Vanuit elke wijk is het tarief berekend naar de Brabantse Poort (Station Dukenburg), het Centraal Station en Pein 1944. En, omrijden wordt duur! Te lezen op pagina **18**

Paddenstoelen

Paddenstoelen hebben voor sommigen iets geheimzinnigs en iets engs ('Niet aanraken, anders!'), terwijl anderen genieten van de geheimzinnigheid en de schoonheid ervan, zeker als ze in een mooi najaarsbos staan. Dat geheimzinnige komt waarschijnlijk doordat paddenstoelen plotseling op vochtige en schemerige plaatsen verschijnen en doordat ze, meestal na korte tijd, snel weer verdwenen zijn. Niet voor niets is er het gezegde *als paddenstoelen uit de grond schieten!* Uitleg en foto's van vele soorten op blz. **20**

NIEUWS UIT DE WIJKEN

Dukenburg algemeen	22
Tolhuis-Teersdijk	24
Zwanenveld	26
Lankforst	28
Meijhorst	30
Aldenhof	32
Malvert	33
Weezenhof	34
De Zevensprong	36

En verder:

Column Martien de Goeij	8
Interview Piet Hein Verhulst	8
De bomen van Dukenburg	9
Capriolen op de skatebaan	12
Bibliotheek Zwanenveld vernieuwd	13
Column Johan Dorst	14
Hoezo Clouseau?	14
Sportpagina: Kwetsbaar '70	15
Piet van der Doef, KBO	16
Bouwprojecten in de wacht	17
Politieberichten	38
Plannen Winkelcentrum Meijhorst	38
Informatie Dukenburg	39
Jeu de Boules in Weezenhof	40
Erik Treffers	40
Welkom in de voetbalkooi	40
Home-Start en Ramadan Mubarek	41
Aldenhof maisonnettes	42
Belangrijke nummers	42
Oude foto's van Dukenburg	43
Foto van de maand	43
Kinderpagina: babbels en krabbels	44

Ted Felen en Berislav Markovic Glas is hun passie

Van de bijna twintig echt oude behuizingen in Dukenburg is de boerderij in Zwanenveld er eentje. Deze pachtboerderij van de heren van Dukenburg stamt uit 1802. Na in talrijke eerdere ateliers te hebben gewerkt, streek hier in 1971 de kunstenaar Ted Felen neer. Met zijn vrouw sprak hij af: 'Hier blijven we, ik verlaat dit atelier pas weer in mijn kist...'

In zijn welige tuin achter een geurig kopje koffie beantwoordde de 78-jarige Ted Felen uiteenlopende vragen. 'Ik ben geboren in de Groenestraat. Ik ben opgeleid tot monumentaal kunstenaar en mijn voorkeur gaat uit naar glas.' Ted noemt zich ook wel glazenier en bij glas moet men denken aan glas-in-lood. 'Op mijn zeventiende had ik mijn eerste opdracht voor een raamrestauratie, dus dit doe ik al

Berry Markovič soldeert een kruispunt

heel lang. Ja, een enkele keer heb ik houtreliëfs gemaakt, maar die timmerdingen nemen alleen al door hun dikte veel te veel plaats in in mijn atelier. De cirkel heeft mijn voorkeur, het is de meest gave vorm, het symbool van de eeuwigheid; er is geen begin en geen einde. De cirkel zie je terug in *Rustpunt*, het muurmozaïek in de huisartsenpraktijk *De Schakel* op de Meijhorst. Vervaardigd met de achterliggende hoop dat mensen in de wachtkamer door te kijken naar het mozaïek zich wat minder zorgen maakten over puistjes, kwaaltjes of ernstiger klachten waarmee ze naar de dokter kwamen. Het geschonden glas-in-lood raam in *De Orangerie* en de verdwenen muurschildering in *De Doekenborg* zijn/waren twee andere werken op Dukenburg. Er is ook nog een raam op de Weezenhof, maar dat is in een particulier woonhuis aangebracht.'

Paradijsje

'Mijn halve leven woon ik al in Zwanenveld, in dit paradijs. Wij waren de laatste bewoners aan de Teersdijk en de eerste bewoners van de 32° straat. Via de GBKN, de Gemeenschap Beeldende Kunstenaars Nijmegen in de art scene Arnhem-Nijmegen, kwamen we aan dit adres. We wonen hier heel erg fijn en rustig.'

In de deuropening naar de tuin staan enkele kunstzinnige kikkers. 'Nee, die heb ik niet zelf gemaakt, die heb ik gekregen. Er zitten in de tuin ook echte kikkers, egels en vleermuizen.' De tuin waar kleine dingen gebeuren die Ted kunnen verrassen. 'Op gevaar af dat het zweverig klinkt... eens zaten alle planten vol met parende onzelveheersbeestjes. Ik riep mijn vrouw erbij, die ze eerst helemaal niet zag, maar zich er even later ook verrukt over verwonderde. Dat is precies waarin ik geloof: verwondering. Die grote kosmos vol geheimen, die nog niet doorgrond zijn...'

Muziek, geld en religie

Andere bronnen van inspiratie zijn er natuurlijk ook. 'Ik luister graag naar Bach en Vivaldi. Toen ik de opdracht kreeg voor een buitenmozaïek in de muziekbuurt van Neerbosch was er de titel *Vivaldi's kleurklanken*. Er is ook een *Rhapsody in blue* naar Mook gegaan.'

In het atelier, dat aan de zuidwestzijde van de boerderij ligt, zijn diverse ontwerpen voor de glaskunst van Ted te zien. 'Kijk, deze heb ik gemaakt toen de euro kwam. Het raam bevindt zich in Beuningen en het heet *Euro moves on a small base*.'

Als er iets rond is, dan is dat de zon. 'Dit is de voordeur van mijn zoon. Het glaswerk heet *Sun for my son* en kijk hier eens schuin naar boven dan speel ik even voor God, die wilde

Ted Felen voor zijn kunstwerk 'Sunrise over Koot's corner'

dat het licht werd (Genesis 1.3).’ In een fors formaat zwarte schoenendoos is de linkerhoek uitgesneden en voorzien van een wit transparant, daaronder een gebogen lijnenspel in warme tinten rood en oranje. Op de bodem van de ruimte en een gedeelte van de wand vervolgt het glas-in-loodontwerp zich in nuances blauw. ‘Mijn plan was om de stralen van de zon te laten meewerken, te laten schijnen door de cirkel om zodoende de chaos te verdrijven. En dat is gelukt.’ Een grote foto laat zien hoe de zonnestrallen daadwerkelijk meespelen in dit kunstwerk dat is aangebracht in de kapel van het bejaardenhuis Antonius IJsselmonde te Rotterdam.

Samenwerking

Recentelijk voltooide Ted een project dat de naam heeft gekregen *Sunrise over Koot's corner*. Het is een geschenk aan Koot de Wildt die een glazeniersbedrijf heeft op Kerkenbos/

Lindenholt. Sta je voor het pand dan zijn de rechthoek- en zijmuur de plek waar de glas-in-loodvoorstelling is geplaatst ter verfraaiing van het trappenhuis. Drie etages hoog siert het werk de gevel, met als absolute blikvanger de fraaie geel-oranje-rode cirkel, de opgaande zon! ’s Ochtends vroeg bij opgaande zon komt het werk binnenshuis perfect tot zijn recht. Verlichting van binnenuit, zodat je het in het donker van buiten kunt bewonderen, wordt nog aangebracht.

Een medewerker van het bedrijf – Berry, kort voor Berislav Markovič – was als ambachtelijk glazenier nauw betrokken bij dit project. Berry, die niet in Italië werd geboren maar in een Balkanland, leerde het prachtige vak van glas-in-lood-zetten wel in het puntje van de laars van Sicilië. Warme herinneringen heeft hij aan de hechte vriendengroep die destijds ontstond.

In Italië is werk van Berry achtergebleven. En ook in Duitsland, zelfs Amerika en Canada is vakwerk van hem terechtgekomen. In zijn eigen huis hangt veel werk van zijn vriend Ted. Sinds 1995 wonen Berry's ouders, broers, partner en sinds kort babyzoon Nicolas in Dukenburg. Elf jaar alweer werkt hij bij de firma van Koot de Wildt, die hij een hartstikke goeie baas noemt. Berry is blij met zijn eigen vaktalent en hij draagt graag uit dat buitenlanders zoals hij en meerderen met hem graag de schouders zetten onder hun werk in Nederland. De samenwerking met Ted beslaat zeker zes tot zeven jaar. De vijf vensters in de Sint Jacobskapel in de Benedenstad zijn door Ted en Berry samen vervaardigd. Begraafplaats Jonkerbosch is voor een uitbreiding van de aula nog in onderhandeling met Ted over de daar te plaatsen ramen. Berry zal ook hieraan een steentje bijdragen.

In de werkruimte van de glas-in-loodzetterij zette Berry al vertellend een compleet raam in elkaar, toonde hoe gemakkelijk je lood kunt vormen en liet zien hoe het solderen van de *kruispunten* in zijn werk gaat. Voor dubbel glas (in lood) is een soldeerbout met een andere dikte nodig dan voor enkel glas. Een interessant en leerzaam deel van het interview voor de mensen van *de Dukenburger*.

Netwerken

Met de fotograaf van de Dukenburger blijkt Ted Felen een gedeeld netwerk te hebben als het gaat om de burgervaders (en –moeders!) van de stad. Beiden halen herinneringen op aan vele voorgangers van onze huidige burgemeester. Ted voelt veel sympathie voor zijn goede vriendin Guusje ter Horst, niet in de laatste plaats omdat zij hem enkele jaren geleden geridderd heeft. ‘Ik ben daardoor géén bekende Dukenburger geworden, hoor. Mijn handtekeningen worden ook niet langer gevraagd door meisjes van Mater Dei die ze destijds verkochten voor één gulden vijfenzeventig per stuk...’

Boeken

Het werk van Ted Felen is uiteraard op vele manieren na te slaan. Er zijn diverse boeken over hem en zijn kunst verschenen, maar ook via internet is informatie te verkrijgen. ‘De ene website over mijn werk kreeg ik als geschenk van mijn zoon voor mijn 65^e verjaardag. De andere is van een officiële websitemaker die vroeg of hij mij als voorbeeld mocht gebruiken. Graag zou ik nog een webpagina hebben alleen over glas. Glas is mijn passie.’

Tekst: Hette Morriën

Foto's: Bart Noordijk

Wethouder Jan van der Meer: 'Als je zelf enthousiast bent, zie je dat anderen ook willen'

'Iets waar ik trots op ben, is het klimaatbeleid van de stad.' Dat zegt Jan van der Meer, milieuwethouder in Nijmegen. Een gesprek met de goedlachse, regelmatig grappen makende bestuurder. Maar hij is ook serieus, en niet alleen over Dukenburg en Nijmegen. Over de stadsregio zegt hij onder meer: 'Ik zit daar vooral om de belangen van Nijmegen te verdedigen.'

Jan van der Meer is sinds april 2006 wethouder van de gemeente Nijmegen. Hij is verantwoordelijk voor mobiliteit, groen, milieu en recreatie. Van der Meer vertegenwoordigt Nijmegen ook in de Stadsregio Arnhem Nijmegen. Hij zit daar in het dagelijks bestuur en beheert de portefeuille ruimte en regionaal plan. Van 1994 tot 1998 was hij fractiemedewerker van De Groenen. Hij was ook lijsttrekker en raadslid van deze partij tot hij in 2001 overstapte naar GroenLinks. Tot hij wethouder werd, was hij hoofd voorlichting en communicatie van het landelijk bureau van GroenLinks.

Dukenburg

Waaraan denkt u het eerste als het over Dukenburg gaat?

'Bij Dukenburg denk ik aan veel weelderig groen en veel water. Het is van belang de wijken zodanig in te richten dat ze straks met de klimaatverandering tegen een mediterrane klimaat kunnen. Dat is in Dukenburg nu al: het vele groen en de vijvers zorgen voor de broodnodige koelte tijdens hittegolven. De wijk is er al klaar voor.'

Dit najaar komt de Groenvisie Dukenburg uit. Wat is de essentie hiervan?

'Daarin bepalen we hoe om te gaan met het onderhoud van het groen en wat we doen met bomen in de bestrating. Het groen is in de jaren zestig en zeventig aangelegd. Veel bomen zijn aan het eind van hun levensloop. Bomen zitten elkaar vaak in de weg. Dus zul je moeten uitdunnen. De wensen zijn veranderd. Mensen willen meer recreëren in het groen. Je moet plekken creëren waar mensen terecht kunnen. We hebben in de afgelopen jaren geïnvesteerd in Stadspark Staddijk. Nu zijn we bezig met de vijvers en de Geologenstrook.'

Wethouder Jan van der Meer over zijn bijnaam: 'Jannetje plannetje komt omdat ik ideeën heb. Nu ben ik wethouder en is het volgens mij Van der Meer zet iets neer'

Water

U gaat ook over het water. Het peil van het Maas-Waalkanaal gaat dertig centimeter omhoog. Wat doet de gemeente tegen mogelijke wateroverlast?

'De peilverhoging is een zaak van Rijkswaterstaat. We hebben een convenant met ze gesloten. Zij betalen de voorzorgsmaatregelen. Er is een nulmeting geweest. Als er straks overlast is die rechtstreeks te wijten valt aan de peilverhoging, dan moet Rijkswaterstaat die verhelpen. De gemeente geeft voorlichting en onderzoekt. Overigens blijkt veel wateroverlast te komen door het inklinken van de bodem, niet door het kanaal.'

U hebt een plan voor groene daken in Nijmegen. Hoe zit het daarmee?

'We werken aan een subsidieregeling waar iedereen gebruik van kan maken. Groene daken isoleren goed. Daardoor hoeven mensen in de winter minder de kachel te stoken. In de zomer blijft het koeler. Het gaat vooral om de energiebesparing. Op sommige schuine daken kan het wel, maar het geldt vooral voor platte daken, bijvoorbeeld in Tolhuis.'

Natuur

'Groen an sich is goed voor de mens. Natuur is een factor beter. Die heb je in Dukenburg om de hoek in Vogelzang. Daar zit een dassenburcht.'

De gemeenteraad wil dat de betonfabriek *de Hamer* op termijn van die plek verdwijnt. Dan komt er meer natuur. De Hatertse Vennen hebben een goede fietsverbinding gekregen. Op lange termijn wil ik een fietsverbinding tussen Staddijk en de Berendonck met een nieuwe fietsbrug over de A73. Staddijk is een echt natuurgebied. Jammer dat er zo weinig mensen gebruik van maken.'

Wandelen en fietsen

Dukenburg heeft twee Ommetjes, wandelroutes door Zwanenveld en Lankforst. Komen er meer?

'Ommetjes komen uiteindelijk in alle wijken van Nijmegen, met verbindingen met elkaar en naar het buitengebied. We verbeteren ook voorzieningen voor recreatief fietsen. Er is al een snelfietsroute naar Wijchen. De route naar Heumen wordt dit en volgend jaar aangepakt.'

'Het gaat steeds beter met de fiets. Steeds meer Nijmegenaren gaan met de fiets naar hun werk. Dat is in twee jaar tijd fors gestegen tot 61 procent. Het gebruik van openbaar vervoer is gelijk gebleven: vier procent.'

Afgelopen zomer stond de aannemer letterlijk klaar om, in verband met de fietsroute naar de Hatertse Vennen, het kruispunt Van Boetbergweg – Weezenhof 10^e straat te versmallen. Dit gebeurde zonder overleg met de wijk, die dan ook in opstand kwam. (Zie bladzijde 34, RvB.)

Van der Meer: 'Ik heb het werk laten stilleggen. Het kruispunt wordt nu aangepast aan de wensen van de bewoners.'

Trots

'Iets waar ik trots op ben, is het klimaatbeleid van de stad. We willen een duurzame stad zijn. We staan inmiddels op drie in Nederland. En we komen van ver. Als je zelf enthousiast bent, dan zie je dat anderen in de samenleving er ook iets mee willen, zeker ook het bedrijfsleven. Die willen een groen imago. We hebben een Nijmeegs Energie Convenant (NEC) gesloten met veertien grote bedrijven en instellingen. In drie jaar tijd gaat dat bij deze bedrijven leiden tot een energiebesparing van tien procent. Maar ook individuen willen aan de slag. Die willen we helpen met duurzaamheidsleningen, bijvoorbeeld voor een zuinige HR-ketel, zonnepanelen of -boilers of dubbel glas. De rente is drie procent lager dan de markt.'

'Ik ben ook trots op gratis openbaar vervoer voor ouderen. Het heeft veel dankbare reacties opgeleverd. Het valt goed en wordt goed gebruikt. Drie maal zoveel mensen maken er gebruik van. Twintig procent fietst helaas minder, maar daar staat tegenover dat 25 procent de auto laat staan. Eén op de vijf bezoekers van de binnenstad komt inmiddels met een gratis OV-pasje. Mensen gaan vaker. Er is een hogere participatie van ouderen.'

Parkeren

De gemeente is al twee jaar bezig met de herinrichting van het betaald parkeren bij Winkelcentrum Dukenburg omdat er problemen zijn. Maar ook in de rest van het stadsdeel wordt parkeren steeds lastiger.

'Waar wordt niet gemopperd over het parkeren. Wat mij opvalt is dat de bereikbaarheid het grootste probleem is voor de bevolking. En tegelijkertijd staan ook hoog: milieuoverlast auto's, verkeersveiligheid en parkeerproblemen. Mensen willen de auto dus de ruimte geven en tegelijkertijd dat we de negatieve kanten daarvan oplossen. Dat is een lastig dilemma en moeilijk samen en tegelijkertijd te regelen.'

'Steeds meer mensen hebben een auto. In de stad komen er vier per dag bij. Die moeten de stad in en uit en ergens in de stad worden geparkeerd. Als ergens de parkeeroverlast te groot is geworden, komt er parkeerregulering. Daar ontkom je niet aan. Dan krijg je grensconflicten. Mensen parkeren net buiten het gereguleerd gebied. Uiteindelijk krijg je een olievlekwerking. Het zal niet heel Nijmegen worden, maar het wordt steeds meer. In Dukenburg is Tolhuis een wijk die we goed in de gaten houden. Door het hoge parkeertarief bij het Triavium, die door een particulier bedrijf wordt geëxploiteerd, parkeren steeds meer bezoekers in Tolhuis. In een wijk die parkeerregulering heeft, verdwijnt wel vaak oude troep. En je krijgt minder auto's. Maar uiteindelijk zijn het lapmiddelen. De rijksoverheid zou het autobezit moeten ontmoedigen.'

Stadsregio

U bent ook bestuurder in de Stadsregio Arnhem Nijmegen. Wat doet u daar?

'In de stadsregio ga ik over ruimtelijke ordening. In de vorige periode heeft mijn voorganger Lenie Scholten het beleid ontwikkeld. Nu gaat het om de uitvoering. Ik zit daar vooral om de belangen van Nijmegen te verdedigen.

Zeventig tot tachtig procent van het geld van de regio gaat naar verkeer: wegen en openbaar vervoer. Ik heb me sterk gemaakt voor aardgasbussen, Die komen er per 13 december. Alle bussen zijn dan ook geschikt voor mensen met een rolstoel. In elke bus zijn twee rolstoelplaatsen. Dat is prima geregeld.'

Rechtstreeks

Bestuurders van de stadsregio worden niet rechtstreeks gekozen, in tegenstelling tot die van gemeentes en provincies. Wat vindt u daarvan?

'Ik was altijd tegen de stadsregio, juist vanwege het ontbreken van de democratische legitimatie. Dat is ook de mening van GroenLinks. Maar ik ben van mening veranderd. De provincie eigent zich steeds meer taken toe, bijvoorbeeld grotestedenbeleid en jeugdzorg. Het is een bureaucratisch moloch geworden. Bij de afdeling openbaar vervoer werken bijvoorbeeld meer dan dertig mensen, terwijl ze minder geld te verdelen hebben dan de stadsregio. Bij de regio werken in totaal dertig mensen, terwijl die ook over wegen, wonen, ruimte, en economie gaat. Dat zijn de taken, meer niet. Ik zie de Stadsregio als een projectbureau dat gemeenteoverstijgende projecten oppakt; niet als een vierde overheidsbureaucratie. Wat mij betreft kan de provincie t.z.t. opgeheven worden. De gemeente kan veel taken zelf doen, bijvoorbeeld het jeugdbeleid en het grotestedenbeleid.'

Bijnaam

U hebt als bijnaam Jannetje plannetje. Dat klinkt niet positief.

'Die naam heeft een D66'er me gegeven toen ik nog in de raad zat. Jannetje plannetje komt, denk ik, omdat ik ideeën heb. Nu ben ik wethouder en is het volgens mij *Van der Meer zet iets neer*.' Hij lacht.

U wilt ook in de nieuwe periode wethouder worden. Wat wilt u over vier jaar bereikt hebben?

'Planmatig toewerken naar een klimaatneutrale stad. Het beleid staat op de rit. De komende vier jaar moet het uitgevoerd gaan worden. En de stadsbrug moet in de komende periode aangelegd worden. In deze periode kiezen we het ontwerp. Hij wordt heel mooi.'

Tekst: René van Berlo

Foto's: Miriam van der Have

Participatie

Ik ben naar de presentatie van de dvd Nijmegen Visueel geweest, een prachtige verzameling van kunst in 44 wijken waar we met zijn allen trots op kunnen zijn.

Dat vond onze burgemeester ook en die sprak in zijn openingswoord over een voorbeeld van participatie.

Bewonersparticipatie is hier heel goed uit de verf gekomen, omdat de kunstenaars veel overleg hebben gehad met zowel de bewoners als met de platforms.

Het resultaat mag er dan ook zijn en zou in mijn ogen kunnen dienen als een schoolvoorbeeld voor veel ambtenaren in Nijmegen. Want wij hebben nogal eens de indruk dat ambtenaren er wel eens van gehoord hebben, maar niet precies weten hoe je daar mee moet omgaan.

Participatie betekent in de ogen van vrijwilligers goed overleg en waar mogelijk toepassing van hun ideeën. En zeker niet wat er laatst gebeurde met de Teersdijk, waar bewoners drie dagen van tevoren konden komen kijken naar een kant-en-klaar uitgewerkt plan, waar nog eens drie dagen later een proefstuk van gemaakt zou worden.

Wij hebben dit met vereende krachten kunnen voorkomen. Dat houdt in dat het huiswerk nu opnieuw moet worden gedaan. En dat is toch zonde van het geld en een voorbeeld van slechte toepassing van participatie.

Martien de Goeij

*Oud-voorzitter van De Zevensprong
(Foto: René van Berlo)*

Vier vragen over Dukenburg

Ondernemersvoorzitter Piet Hein Verhulst Winkelcentrum Dukenburg wil goed buurmanschap

Piet Hein Verhulst, voorzitter van ondernemersvereniging Winkelcentrum Dukenburg, geeft zijn persoonlijke visie op Dukenburg. Hij is eigenaar van Verhulst Mannenmode.

Gevoel

Piet Hein Verhulst verhuisde als zestienjarige vanuit Groningen met zijn ouders naar de Aldenhof. Hij heeft goede herinneringen aan die tijd als jongere in Dukenburg. Hij herinnert zich de disco in de boerderij Meijhorst nog levendig. Nu woont hij in Grave. Na zijn studie is hij zijn kledingzaak gaan runnen in het winkelcentrum.

De neringdoenden van het Winkelcentrum Dukenburg doen er alles aan om de bezoekers een goed gevoel te geven zodat ze met plezier komen winkelen. Verpaupering en leegstand worden met succes bestreden. Extra activiteiten vrolijken de boel op. Zo wordt er in het najaar een interactieve tentoonstelling *Oh wat ben je mooi!* georganiseerd over schoonheidsidealen door de eeuwen heen. Maar ook hier is de landelijke trend onstuitbaar dat wanneer een zelfstandige ondernemer zijn deur sluit, er een filiaalbedrijf neerstrijkt.

Verbeteren

Piet Hein Verhulst herkent zich niet in de uitspraak dat het winkelcentrum met zijn rug naar de wijken staat. 'We streven als Winkelcentrum Dukenburg juist naar goed buurmanschap. We gaan discussie niet uit de weg, maar we kunnen natuurlijk niet alle individuele wensen honoreren. In overleg met gemeente en wijk is al veel tot stand gekomen. Zo wordt binnenkort de kant aan de station onder handen genomen.'

Op de shirts van de zaalvoetballers van Futsal Chabbab prijkt de naam van Winkelcentrum Dukenburg als sponsor. Jongeren leren zich hier aan afspraken te houden. 'Die jongens halen in de buurt winkelwagentjes op waarmee ze punten verdienen. Ze hebben ook met onze beveiliging meegelopen. We merken hiervan de positieve uitwerking op de winkelvloer.'

Politiek

'De politiek en de gemeente hebben nu gelukkig weer volop aandacht voor Dukenburg, ze zijn bezig met een inhaalslag. Er zijn volop plannen en het contact met de wijkoverlegorganen is goed.'

'We hebben goede afspraken met de politie gemaakt, maar het zou fijn zijn als ze ten minste één keer per dag duidelijk zichtbaar door het winkelcentrum zouden lopen. Daar gaat een positieve uitstraling van uit; de politie heeft nu eenmaal meer bevoegdheden dan onze eigen beveiliging.'

Over tien jaar

'Dan is er een groot *leisure centre* gerealiseerd. Dat vrijetijdscentrum ligt tussen het Tolhuisje en het Triavium, het sluit aan bij het winkelcentrum. De basisvoorzieningen zijn er al: een busknooppunt, een treinstation, een ruime ondergrondse parkeergarage. Ik verwacht dat er een echt subcentrum voor de hele stad ontstaat waar mensen graag verblijven. Er komen bioscopen, een hotel, horeca. Inwoners kunnen een groot deel van het jaar terecht op één van de vele terrassen. Ik ben er van overtuigd dat als we het goed aanpakken, het economisch haalbaar is.'

Tekst: Hans van Gennip

Foto: Ron Disveld

Wilgen aan de Van Apelterenweg. Langzamerhand worden ze vervangen door essen

De bomen van Dukenburg, een dubbel probleem

Dukenburg is een groene wijk. Dat willen de bewoners zo houden. Wel klaagt men in sommige straten over worteldruk waardoor de trottoirs ongelijk worden en mensen vallen. Dan zijn er nog enkele personen die over de schaduw van bomen klagen, Maar 99 procent van de Dukenburgers is dol op het groen van hun bomen.

Bomen zijn een kostbaar bezit. Niet alleen verbeteren zij de gezondheid van de bewoners, maar zij geven fleur en status aan de wijk. Het onderhoud is echter kostbaar. Iedere boom kost de gemeente enkele tientallen euro's per jaar en er zijn in Nijmegen veel bomen, zeventigduizend. Hiervan staat een groot deel in Dukenburg. Deze bomenrijkdom is ook de kracht van Dukenburg. Veel mensen in het stadsdeel zetten zich in voor het behoud van de bomen.

Wilgen

Helaas heeft het bomengroen in Dukenburg twee problemen. Een deel van de bomen heeft het einde van zijn leven bereikt. Wilgen bijvoorbeeld, die onze mooie middenlaan sieren, hebben een gemiddelde levensduur van dertig jaar. Hierna moeten ze geroid worden omdat

ze vaak gevaarlijk zijn, vooral als sterke wind de takken doet bezwijken. Dat betekent dat heel wat van die bomen moet worden gekapt. Vorig jaar is dat met zestien wilgen aan de Van Apelterenweg gebeurd. Ze zijn vervangen door essen.

Iepen

Maar er is ook een andere tegenvaller. Dukenburg heeft mooie iepenlanen. Normaal gesproken worden iepen zeventig tot honderd jaar oud. Dat heeft niet zo mogen zijn, want veel iepen zijn door de iepziekte aangetast. Bij het inrichten van het groen, na de bouw van Dukenburg, heeft men een nieuwe variëteit iep geplant, de zogenaamde *Ulmus Hollandia Groeneveld*. Deze zou bestand zijn tegen de iepziekte. Maar sinds twintig jaar blijkt dat ook deze groenevelders, zoals dit type iepen heet, toch door de iepenspintkever worden aangetast. Er moet dus iets gebeuren om de mooie laanstructuren in Dukenburg te behouden.

De gemeente wil de fraaie lanen, die Nijmegen en ook Dukenburg zo kenmerken, met alle macht behouden. Iedere boom die in lanen moet worden gekapt, moet zo snel mogelijk

worden vervangen. Bij het kappen van bomen vanwege de iepziekte, moet er dus veel vervanging komen. De nieuwe bomen moeten snel groeien en zoveel mogelijk op de iepen lijken. Na veel wikken en wegen heeft men voor de els gekozen. Dit is een mooie boom met veel groen, die snel groeit en niet te veel onderhoud vergt. Bovendien is de grond van Dukenburg voor de bomen moeilijk. Veel wiken hebben een sterk uiteenlopende grond, van vaste dichte klei tot natte zand-en veengrond. Maar de els kan goed in de Dukenburgse grond gedijen, hoopt men.

De els die de gemeente plant, heet officieel de *Alnus X Speathii*, in het jargon gewoonlijk *speath*, naar de naam van de kweker: Ludwig Späth. Het is een kruising van twee elzenrassen. Het is een populaire boom die al veel in Nijmegen is aangeplant. De boom groeit gemiddeld een meter per jaar en krijgt een maximale hoogte van tien tot vijftien meter. De levensduur wordt geschat op 75 jaar. De boom heeft weinig dor hout.

Tekst: Janwillem Koten

Foto: Ron Disveld

Oude verhalen van Dukenburg

Jo Hopman en Gerrit Kokke over leven in velden en bossen

Gerrit Kokke en Jo Hopman zijn in de verte familie van elkaar. Zij delen het gegeven geboren Dukenburgers te zijn. Daarvan bestaan er inmiddels velen, maar Gerrit en Jo groeiden op in deze omgeving die toen als volgebouwd stadsdeel nog niet bestond... Met hier en daar boerenbedrijven was het vooral een gebied van moerassen, bossen, zand- en veengrond.

Jo (1939)

Jo is de oudste van de twee mannen. Zijn ouderlijk huis was een boerderij aan de Teersdijk. Nummer 44, vrijwel tegenover 't Hert waar nu Ted Felen woont.

Begin 1940 namen Jo's ouders een nieuwe schuur in gebruik. Die werd vrijwel onmiddellijk gevorderd door het vaderlandse leger. Dat bouwde een schoorsteen op de schuur en zette een kampement op. Toen de soldaten in mei halsoverkop moesten vluchten, bleven niet alleen legerbanken achter, maar ook persoonlijke bezittingen. Die stelde moeder Hopman in veiligheid. Later haalden enkele oudgedienden hun eigendommen weer op en ontstonden er mooie vriendschappen. Vlak voor de bevrijding sloegen Engelse militairen hun tenten op in de schuur.

Tijdens de oorlogsjaren was het in de weilanden, het moerasgebied en de bossen hier – Dukenburg dus – overwegend rustig. Je had vliegende bommen (V1) die men *berrige verkens* noemde, vanwege de rode vlamstaart, de rooie kont! Als de motor stopte dan viel er zo'n bom, het dichtste bij (Dukenburg) in Malden.

Teersdijk 1972

Nabij de Teersdijk bestond in de jaren veertig al de kanaalspoorbrug. Als jochie had Jo met andere kinderen geleerd de fluitsignalen van de treinen te onderscheiden. Want als de koltrein in aantocht was dan kwam iedereen in actie. De trein moest een poosje stilstaan voor het rode sein. Als een haas klom men op de volgeladen wagens, werkte armenvol kolen naar beneden, die dan werden opgeraapt als de trein na een fluitsignaal verder reed. Maar ook het omhakken van gezonde bomen was gebruikelijk om de kachel te laten branden.

Van het vergissingsbombardement in de stad herinnert Jo zich het antwoord dat zijn moeder kreeg op haar bezorgde vraag wat er toch gebeurde: 'het bloed loopt van de Hezelstraat af...'

Dolle Dinsdag voor de bevrijding vierden Jo en zijn vriendjes bij de spoorbrug. Ze bekeken het zootje ongeregeld aan Duits leger dat zich terugtrok. Soldaten, karren, paarden, de kinderen lachten de vijand uit, totdat... die met een geweer een luchtsalvo gaf. De kleintjes wisten niet hoe snel ze moesten weggomen. Na de bevrijding mochten de kinderen in de schuur van 't Hert films kijken die Engelse soldaten draaiden.

Met Teersdijk 44 liep het vijftien jaar later slecht af. In de zomer van 1960 kookte moeder Hopman wel eens op de deel. Daar werd ook gegeten. Maar bovenin de deelruimte lagen pakken hooi en onder de nieuw aangeleverde voorraad was men vergeten hardboard platen

De Weezenhof 1960

te leggen. Toen dus bij het koken de vlam in het hooi sloeg, brandde de hele boerderij af. Dat was vreselijk. De Hopmanfamilie verhuisde naar Velp bij Grave en Jo enkele jaren later naar de Van Peltlaan.

Gerrit (1945)

Gerrit woont nog altijd in de familieboerderij aan de haakse bocht in de weg die naar het viaduct over de A73 richting *De Diervoort* gaat. Je kon er lange tijd kerstbomen kopen.

Gerrit werd hier geboren. De boerderij is uit 1911 en heet vanouds *De Weezenhof*. De stichting *De Beide Weeshuizen* was de oorspronkelijke eigenaar. Gerrits opa kon het als boerenbedrijf overnemen en ook de sompige grond kopen die zich voor het bos *Vogelzang* uitstreckte tot aan het kanaal. Moeras was het en veen, weet Gerrit. Als je eendeneieren ging zoeken, dan moest je van pol naar pol springen om droge voeten te houden. Ook heeft er eens een veenbrand ontzettend lang gewoed, het bleef maar smeulen. Kun je nagaan wat men allemaal heeft moeten doen om de grond hier bouwrijp te maken voor Dukenburg!

De Weezenhof had eerst als adres Vossendijk 295. Jawel, dezelfde Vossendijk die nog in Hattert bestaat. De bommenrij die langs de dijk liep, kun je nog gedeeltelijk zien bij Winkelcentrum Weezenhof. Gerrit en zijn familie wonen nu aan Staddijk 2. 'Op een eiland,' zou zijn vrouw opmerken aan het eind van ons gesprek, 'want we horen nergens bij.' *De Diervoort*, waarvan de schuur altijd al op Wijchense grond lag, is

De Diervoort 1960

Jo Hopman

Gerrit Kokke

nu ook Wijchen en daartegenover begint Overasselt... *De Diervoort* ontleent overigens zijn naam aan de dieren die vroeger in het beddingslandschap van de Maas leefden en daar kwamen drinken.

Lief en leed gedeeld

Uit zijn kinderjaren herinnert Gerrit zich hoe ze 's zomers met hun negenen achter vader Kokke aan naar het dichtstbijzijnde Hatertse ven liepen. Bij het water gingen de kinderen uit. Er waren handdoeken en zeep en het kroost ging badderen. Pa droeg een paarse zwembroek van zijn middel tot op zijn kuit. Hij pootte een stok in het water waar de kinderen niet voorbij mochten gaan en zelf ging hij zwemmen in het ven. Zwemmen op latere leeftijd deden Jo en Gerrit ook. Jo in de wetering (Lindenholtkant) en Gerrit in het Dukenburgs kanaal, dat nu Grand Canal (Meijhorst) heet. En ze waren er niet alleen, mensen kwamen zelfs vanuit de stad hierheen.

Lag de Hopmanboerderij merendeels op zandgrond, het moerassig veengebied nabij de Kokkeboerderij, zeker aan de kant waar het stadsdeel zou verrijzen, stond 's winters dikwijls zo vreselijk onder water dat je bij vorst voor de deur kon schaatsen.

Met een shetlandpony voor een wagentje maakten de jongens wel eens een zondagsritje. Langs *De Diervoort* naar de boerderij van Piet Sengers (P.G. staat op het hek) en dan rechtsaf het zandpaadje *de eerste aanleg* in, om hobbelend door kuilen en gaten op de Staddijk uit te komen. Ook hier getuigen de bomen nog van dat karretje langs de zandweg, abrupt doorsneden door de autosnelweg.

Appeltjes

Vader Hopman had een weiland dat lag op de plek die nu Wijkpark Meijhorst heet. De bomenlanen daar markeren deze situering. Ernaast lag de bongerd van Koedam en daar groeiden overheerlijke bolle appeltjes: Laxton Superb. Waren we op ons land aan het werk, aldus Jo, dan sprongen we even over de sloot om wat appeltjes te *plukken*. Koedam had ook een pruimenboomgaard, gelegen naast het Uilenbosje (Lankforst).

Simons

Een eindje verderop richting Teersdijk in *de laan* (Oude Dukenburgseweg) woonde leraar Simons. Hij was de eerste met telefoon, dus als je bijvoorbeeld een dokter nodig had of ergens anders voor moest bellen, dan ging je naar Simons toe.

Jo en Gerrit hebbende gniffelende herinneringen aan Wimke, het aannemertje met één been nog korter dan het andere en aan Harry de Rat. Harry was een echt natuurmens, op en top een stroper. Hij wist precies waar hazen en konijnen zich ophielden en hij ving ze. Verkocht ze vervolgens aan de boerinnen: 'Lekker k' nientje voor in de pan...' Een paar dagen later kwam hij terloops langs om te vragen: 'en was de poes lekker?'

In de buurt van de Staddijk woonde Bertus Peters die bij voorkeur 's nachts ging ploegen. Keek je voor het slapen gaan naar buiten, aldus Gerrit, dan zag je dat aan de lichtjes. Bertus is onlangs overleden en op zijn bidprentje stond: Boeren sterven niet, boeren ploegen voort.

Waarop zoveel herinneringen aan het toch wel harde leven als kind op de boerderij naar boven borrelen, van biggen wassen met een bus Vim tot en met koeien overscharen, dat *de Dukenburger* een deel twee van dit verhaal zou moeten maken om die jeugdherinneringen te verslaan.

Tekst: Hette Morriën

Foto's Jo en Gerrit: Bart Noordijk

Oude foto's: Regionaal Archief Nijmegen

Lankforst 1965

Graafse Brug 1938

'De Laan' (Oude Dukenburgseweg) 1906

Capriolen op de skatebaan bij het Steve Bikoplein

'Is skaten een sport?' was de vraag aan enkele beoefenaars. De een: 'Voor mij wel, al van kleins af aan.' Een ander: 'Het is ook een levensstijl, het kan zomaar je passie zijn.' Van de skatebaan in het grasveld voor het Douglassparrenbosje wordt hoe dan ook naar hartelust genoten. Een bord met spelregels geeft aan waaraan gebruikers zich te houden hebben.

Tegen de komst van het betonnen veldje aan de rand van Tolhuis was destijds flink veel verzet van omwonenden. Vooral de flatbewoners aan de rand van Lankforst waren bang voor lawaai en overlast. Stilletjes woonde er in die flat - De Valckenaer - een jongeman die geregeld met zijn skateboard op pad ging en de baan vlak voor zijn deur van harte verwezenlijkt zag worden. Hij maakt er nu nog vaak gebruik van, ook al is hij allang verhuisd naar elders in de stad.

De baan heeft als kenmerk dat het er erg rustig is. De obstakels nodigen uit om er creatief mee om te gaan, zeggen de skaters. Dat hebben graffiti-sputters ook gedacht. Zij vertonen hun kunst(en) als een cadeautje aan andere baangebruikers. En dat zijn er nogal wat.

In het voorbijgaan kun je signaleren: een opa die er voetbalt met zijn kleinzoon, een jonge

vader die er zijn zoontje leert fietsen, waarbij de kleine geregeld van de baan afwielt en in het gras tuimelt. Een groep vriendjes, net geen tieners, gebruikt de baanobstakels om er op te klimmen en duizelingwekkend snel vanaf te rennen. Ook een puppy wordt er door zijn baasje getraind in het oplopen tegen een hellend vlak, waarom ook niet. Zoals af en toe verderop in een JOP moeders met kinderen een frietje zitten te eten, zo zie je hier wel eens wandelaars - Nordic walkers - uitrusten en een boterhammetje nuttigen.

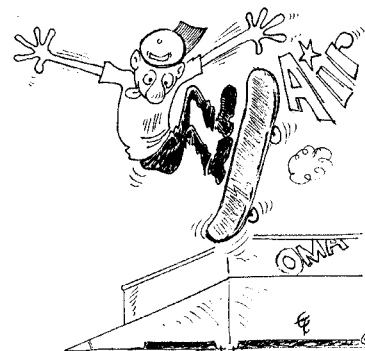

De skaters vinden het gebruik van de baan door jan en alleman geen enkel probleem, want je kunt weinig vernielen aan het harde beton. Voor BMX-fietsen is de baan ook zeer zeker geschikt. Veel stunts die mensen op hun skateboard neerzetten, zijn met een BMX (bicycle motocross) uit te voeren. Het baantje wordt door BMX-fietsers zeer geregeld bezocht.

De skatebaan ligt er soms geheel verlaten bij, zelfs in de lente en de zomermaanden. In de donkere avonduren is-ie natuurlijk niet te gebruiken. Dan komen er wel eens hangjongeren op af. Om te hangen. Of er dan door voorbijgangers of omwonenden over geluidsoverlast wordt geklaagd, is de skaters niet bekend. Wel merk je het aan de hoeveelheid glas die er dan ligt. De scherven zijn natuurlijk niet goed voor

de wieljes, maar omdat je makkelijk ten val komt bij het skaten is al dat glas heel vervelend.

De betrekkelijke rust op de skatebaan heeft ook andere nadelen. Ben je met een grote groep mensen, dan moet de één op de ander wachten en dan rust je intussen uit van je inspanningen. Maar ben je alleen, dan ga je maar door en door. Daar word je uiteindelijk doodmoe van. Nee, het Dukenburger baantje kent geen vaste groep gebruikers. Soms komen skaters met twee of drie, of ze komen alleen en leren elkaar daar kennen. Maar een hechte vriendengroep zoals die in De Goffert lijkt te bestaan rondom de skatebaan, die is hier niet. En meisjes/vrouwen? Die zie je zelden. Daarvoor is de sport ook best wel zwaar en raak je gemakkelijk 'beschadigd' in de vorm van builen en schrammen, littekens.

Skateboarden in competitieverband, jawel hoor, dat bestaat. Je hebt ook professionals. Als je jong begint aan skaten op een board, dan kun je dat heel lang blijven doen. Je moet het natuurlijk wel bijhouden, maar een gat van maanden als je even geen tijd hebt, is niet meteen een probleem. Je pakt de draad zo weer op. Maar iemand die zijn werkzame leven afsluit om te gaan vutten, best sportief is, zich nog fit voelt, enzovoorts, die raad je niet aan eens lekker te gaan skateboarden... Het is keihard werken.

Tekst: Hette Morriën
Tekeningen: Erik Treffers

Vernieuwingen in bibliotheek Zwanenveld

Evert Lammertink in de vernieuwde bibliotheek bij Winkelcentrum Dukenburg in Zwanenveld

‘Het personeel heeft meer tijd voor diensten aan het publiek’

De bibliotheek in Zwanenveld is verbouwd. Sinds half juli kunnen mensen er weer terecht. Het is er drukker dan ooit. Wat is er veranderd en wat kun je er halen en doen? De Dukenburger sprak met Evert Lammertink, de baas van de vestiging.

Lammertink is teamleider Nijmegen West bij de Bibliotheek Gelderland Zuid. Deze bibliotheek heeft 22 vestigingen, waarvan twaalf in Nijmegen. Lammertink is verantwoordelijk voor zes vestigingen: Lent, Oosterhout, Tweede Oude Heselaan, Neerbosch-Oost, Lindenholt en Zwanenveld. Zwanenveld is de op een na grootste vestiging van de bibliotheek. Alleen Mariënborg is groter. Lindenholt is een bibliotheek op maat. De doelgroep is jeugd. De collectie is daarop afgestemd. Zwanenveld is een stadsdeelbibliotheek. Het richt zich op alle bewoners. Er is een collectie van 59.725 media: boeken, luisterboeken, cd's, dvd's en sinds kort ook blue-rays. Klanten kunnen er gratis terecht voor internet, digitale bestanden, kranten en tijdschriften.

Bibliotheek Gelderland Zuid heeft 76.759 abonneementhouders. Dat is dus exclusief meelezers thuis en mensen die zonder pasje naar de bibliotheek komen. In Zwanenveld komen

jaarlijks 90 duizend bezoekers. Er werken zeven mensen in de vestiging.

Lammertink: ‘In Zwanenveld is het bijna altijd druk. De computerhoeken zijn goed bezet. Er zijn veel mensen die boeken zoeken. Maar we doen meer. Er zijn activiteiten voor het onderwijs. Klassen komen op bezoek of we gaan naar de scholen zelf. Er zijn literaire lezingen. We organiseren exposities: schilderijen, beelden, heel divers.’

Computers

De computers in de bibliotheek zijn niet alleen voor internet. Je kunt er Word, Excel en PowerPoint gebruiken. Er zijn gratis links naar sites, die vanuit huis niet te raadplegen zijn. Voorbeelden zijn Fictierom, met daarin 65 duizend romans, Keesings Historisch Archief, de krantenbank, de uittrekselbank, Songfinder voor bladmuziek en ZW-CD met medische informatie.

Lammertink: ‘Je kunt de catalogus ook vanuit huis raadplegen: www.bibliotheek gelderland-zuid.nl. Hier kun je niet alleen de collectie van bibliotheek Gelderland Zuid raadplegen maar ook die van zeer veel andere bibliotheken in Nederland. Dit laatste gaat via *Zoek en boek*.

Je kunt alles reserveren en laten bezorgen op de door jou gekozen vestiging.’

Verbouwing

Waarom was de verbouwing nodig?

‘De inrichting was door de tijd ingehaald: kasten, de presentatie van de media, de activiteitenruimte et cetera. We wilden ook repe-reterende handelingen automatiseren zodat het personeel meer tijd heeft voor diensten aan het publiek. Vandaar dat de klanten nu zelf de boeken die ze lenen registreren. Elk boek heeft een RFID-chip. Een elektronische plaat onder de tafel, waarop de klant het boek legt, herkent het label. Hij ziet of een boek mag worden uitgeleend. Een jongere mag bijvoorbeeld geen boeken voor volwassenen meenemen. Ook is meteen bekend of er leengeld moet worden betaald.’

Er is nog meer veranderd: de complete inventaris is vernieuwd. Vloer en verlichting zijn vernieuwd. Er zijn nieuwe zithoeken en pc-eilanden. De ruimte voor activiteiten en het ontvangen van groepen is verbeterd. Er zijn meer mogelijkheden voor exposities gekomen.

Voorheen stonden alle romans bij elkaar. Nu zijn ze opgedeeld in verschillende categorieën waarbij romans en informatieve boeken geclusterd zijn. ‘Wij noemen dat winkels. Een winkel is een groep logische, op basis van interesse geordende materialen. Hier is onderzoek naar gedaan. Dan blijkt bijvoorbeeld dat mensen, die detectives lezen, ook geïnteresseerd zijn in computers. Dat zet je dan bij elkaar. We willen dat de mensen hierdoor ook kijken naar zaken die ze eerder nooit gezien hebben. Je dwingt ze om te zoeken. Je hebt de computercatalogus nodig of je vraagt het aan een van de medewerkers. Dit concept vind je bij meerdere bibliotheken in Nederland. Zwanenveld is het proefgebied voor Nijmegen en omstreken. Over een jaar bekijken we de gebruikscijfers, die we dan vergelijken met die van de oude opstelling. Op basis daarvan besluiten we of we doorgaan.’

Naar buiten

‘De bibliotheek wil meer naar buiten treden. Zo gaan we in de toekomst voor groepen volwassenen iets doen. We denken onder andere aan opleidingen voor het gebruik van internet door mensen die er nu de weg niet kennen. We verhuren ook een balie aan maatschappelijke instellingen. Nu zit daar de vrijwilligerscentrale twee keer per week. Maar het worden er meer.’

Tekst: René van Berlo

Foto: Ron Disveld

Hoezo Clouseau?

Klokgelui

Deze zomer heb ik de indruk dat het iedere zondagmorgen mooi weer is. En wat is dan lekkerder dan 's morgens in de tuin te ontbijten. Op zondagmorgen is het zo heerlijk stil, weinig verkeer en veel vogels in onze groene wijk.

Zo zat ik aan mijn ontbijtje te genieten en hoorde in de verte de klok van de Ontmoetingskerk luiden. Dat was mij nog nooit eerder zo duidelijk opgevallen. Het geluid herinnerde me aan vroeger, wonend op het platteland van Groningen, waar je altijd, ieder half uur, de torenklok hoorde slaan en iedere dag om twaalf uur die klok hoorde luiden: etenstijd.

Dat gebruik, dat die klok een functie had voor iedereen, kerkelijk of niet, is in de stad al lang verleden tijd; wij hebben ieder ons eigen individuele ritme en laten ons dat niet meer gezeggen door de vaste tijden van een klok.

Een buurvrouw vroeg me een keer waarom die ergerlijke klok toch altijd luidde op zondagochtend. Ze had er blijkbaar last van.

Toch denk ik, dat het niet verkeerd is, tenminste als het op de bescheiden manier gebeurt zoals het luiden van de klok van de Ontmoetingskerk, dat we iets horen van elkaar. Ook al is het maar een kleine dertig procent, het is toch een wezenlijk deel van onze wijk die iets heeft met die kerk.

Het hoort bij het karakter van onze wijk, zoals het geluid van de vrijdagmorgenmarkt, het geschetter van kinderen op het schoolplein, het zware gebrom van de dieselmotor van een voorbijvarend schip in het kanaal en de trein op de spoorbrug.

Zo hoor je nog eens iets van elkaar.

Johan Dorst

Predikant in de Ontmoetingskerk

Wikipedia, de internet-encyclopedie, geeft voor Clouseau twee omschrijvingen:

1) inspecteur Clouseau, personage uit The Pink Panther (boek en film);

2) Vlaamse popband.

Margo Saras, een jonge Dukenburgse, is vooral fan van nummer 2. Fan is zwak uitgedrukt, Margo is een mega-super-aanhanger van de Vlaamse muzikanten en hun liedzanger Koen (Maria Gaston Wauters). *De Dukenburger* laat Margo vertellen over haar band met de band.

Verkocht

‘De groep begon in 1984 als een stel muziekmakende vrienden. De drummer toen, Bob Savenberg, wilde een band beginnen. Hij imiteerde graag inspecteur Clouseau en dat werd dan ook de groepsnaam. *Anne* was één van hun eerste hits en werd in België goud.

Meer dan de helft van mijn leven ben ik al die Grote Fan van Clouseau. Ik zag Koen in 1991 op TV met het liedje *Daar gaat ze...* en ik was verkocht. Eerst was het vooral alles verzamelen en de band volgen op tv. Ook schreef ik met andere Clouseaufans, een vrienden-netwerk intussen. Toen ik alleen met de trein mocht reizen ging ik naar concerten, tv- en radio-opnamen. Nu verzamel ik nog steeds alles; neem hun tv-optredens op en ik ben altijd op zoek naar dingen die ik nog niet heb.

Mijn eerste concertbezoek was in 1995 in de Rijnhal/Arnhem. *Passie* stond toen in Nederland op nummer één. Vanaf 1997 werden mijn bezoektijden ruimer en toen ik eenmaal mijn eigen auto had is het helemaal *fout* gegaan, ik was niet meer te stoppen. In 2002 heb ik zelfs alle concerten van die toer gedaan; dat waren er negentig! Dit jaar? Dertig!

Clouseau is gewoon een deel van mijn leven, het hoort bij mij. Een soort verslaving, maar wel een hele leuke. Ik zou niet weten wat ik zonder deze band zou moeten. Bij de concerten sta ik altijd vooraan en ik zoek na afloop de artiestenuitgang op. Koen en Kris en de bandleden kennen mij onderhand; we maken vrijwel altijd een praatje en een fotootje.’

Ambiance

‘Het totaalplaatje Clouseau, de grootste Belgische groep momenteel, boeit mij. Koen is een lekker ding om naar te kijken, de liedjes spreken me aan en hun concerten zijn altijd

Margo Saras en Koen Wauters

één groot feest. De decemberconcerten in het Sportpaleis in Antwerpen zijn helemaal super: hun optreden van drie uur met een jaarlijks grotere en meer spectaculaire show...

Ga ik naar België, dan kan ik alles achter me laten. Even geen verantwoordelijkheden van werk en rompslomp in huis – heerlijk genieten. Ik voel me thuis bij de band, kan er helemaal mijzelf zijn. Zo word ik ook geaccepteerd en dat voelt goed.

Hoeveel kilometers en euro ik al aan die mannen ben kwijtgeraakt, dat wil ik helemaal niet weten. Ieder weekend en soms twee, drie maal per week naar België karren, benzinekosten, concertkaartjes, foto's, overnachtingen, eten en drinken... Reken maar uit: héél véél.’

Nummer één

‘Uiteraard ken ik alle Clouseaunummers. Ik zing ze van voor naar achteren mee. Het zou erg zijn als dat na al die jaren niet zo was.

Ook andere Nederlandstalige muziek kan ik wel waarderen, hoor. Nick & Simon, Jan Smit, Syb van der Ploeg, de 3J's. En ik luister graag naar Robbie Williams, Daniel Powter of Milow, maar Clouseau... Voor altijd mijn nummer één!’

Tekst: Hette Morriën

Foto: Paola Petrelli

Kwetsbaar '70

Als je aan bridge begint, blijf je het doen

'Je geest blijft scherp. Je blijft actief.' Dat zijn belangrijke redenen voor mensen om te bridgen. Dukenburg heeft zijn eigen vereniging: Kwetsbaar '70.

Dit keer geen fysieke sport in *de Dukenburger* maar een denksport: bridge. Voorzitter Huub Hilgers, secretaris Arie Kunst en wedstrijd-leider en bridgedocent Ad de Bever doen hun verhaal.

Kwetsbaar '70 is in 1970 opgericht door inwoners van Dukenburg. Het is nog steeds een voornamelijk Dukenburgse vereniging. Driekwart van de 86 leden woont in dit stadsdeel. Er zijn ongeveer evenveel vrouwen als mannen lid. De gemiddelde leeftijd is iets boven de zestig. Huub Hilgers: 'Net als de inwoners van Dukenburg zijn we ouder aan het worden.'

Waar komt de naam Kwetsbaar vandaan?

Hilgers: 'Kwetsbaar is een bridgeterm. Het betekent dat je voor extra punten speelt.'

Waarom bridge en niet een ander kaartspel?

Arie Kunst: 'Bridge is het meest fascinerende kaartspel. Hier komt alles samen. Je moet inschatten wat je gaat spelen.'

Hilgers vult aan: 'Het is een denk- en rekenspel. Je voorspelt hoeveel slagen je haalt. Naarmate je hier dichterbij komt, krijg je punten.'

Ad de Bever: 'Het boeiende is dat jouw spel wordt vergeleken met de hele zaal, niet alleen met de mensen aan je tafel. Het is fascinerend om het maximale eruit te halen.'

Uniek

Bridge is een uniek kaartspel. De Bever: 'Het wordt over de hele wereld met dezelfde spelregels gespeeld, in tegenstelling tot andere kaartspelen.'

Kunst: 'Je kunt via internet over de hele wereld spelen. Het is het Esperanto van de kaartwereld.' Er zijn ook wereldkampioenschappen. Nederland is pas nog wereldkampioen geworden.

Maar topsport is niet het hoofddoel van Kwetsbaar '70. Dat is meer iets voor de collega's van de Bridge Bond Nijmegen, aan de andere kant van het kanaal. Hilgers: 'Wij richten ons

meer op de wijken. Iedereen moet mee kunnen doen.'

Elke dinsdagavond is er een bridgeavond in de grote zaal van Wijkcentrum Dukenburg in Meijhorst. Alle leden komen dan. De Bever: 'Je ontmoet elke week dezelfde mensen. Het sociale contact is erg belangrijk. En je moet nadenken.'

Hilgers: 'Je geest blijft scherp. Je blijft actief.' Het is een verslavende sport. De Bever: 'Als je eraan begint en een cursus hebt gevolgd, blijf je het doen. Er valt niemand af.'

Denken en doen

Vanuit die gedachte heeft de Nederlandse Bridge Bond het project *Denken en Doen* ontwikkeld. Het is gericht op niet-actieve ouderen (55-plus) met als doel hen meer in beweging te krijgen. Tijdens het project wordt een netwerk gevormd van ongeveer vijftig personen. De deelnemers krijgen tijdens het twee jaar durende project een concreet beweegaanbod. Na afloop kan het netwerk zelfstandig voortbestaan. Het project draait al in verschillende plaatsen, onder andere Arnhem en Beek-Ubbergen.

Hilgers: 'We willen in januari cursus gaan geven in Dukenburg. We willen hiermee voorko-

men dat ouderen in een sociaal isolement komen. De eerste contacten met de gemeente zijn geweest.' De uitslag was bij het ter perse gaan van dit nummer nog niet bekend.

Half september is voor het eerst na een aantal jaren een cursus bridge voor beginners gestart. Belangstellenden kunnen zich nog melden. Jaarlijks is er de Sinterklaasdrive. De sint opent dan een bridgedrive met ook mensen van buiten. De zaal is altijd bomvol. Er is een Chinese lunch. De opbrengst is voor een goed doel, op dit moment Kinderboerderij de Goffert. Dit jaar wordt het spektakel voor de tiende keer georganiseerd. Op 16 januari viert Kwetsbaar '70 het veertigjarig jubileum. Dan is er een spetterend feest voor leden en oud-leden.

Informatie

Informatie over Kwetsbaar '70 is te vinden op internet: www.nbbportal.nl/15008. Secretaris Arie Kunst is bereikbaar via het e-mailadres kunstaj@planet.nl en telefoonnummer (024) 360 63 98. Opgeven voor de bridgecursus kan bij Ad de Bever, e-mail: bever@kabelfoon.nl.

Tekst: René van Berlo

Foto: Huub Hilgers

Piet van der Doef, secretaris KBO-Dukenburg:

‘Bewoners en instanties hebben aardig wat activiteiten en mogelijkheden opgebouwd’

‘De KBO zet zich ook in voor belangenbehartiging,’ zegt Piet van der Doef (79). Hij is secretaris van de Katholieke Bond van Ouderen, afdeling Dukenburg. Hoe leefbaar vindt hij het stadsdeel, hoe is het wonen en hoe zijn de voorzieningen voor deze groep?

Niet toevallig knoopten we een gesprek aan met Piet. Hij woont sinds 1968 met voldoening in Dukenburg, eerst in een eengezinswoning in de Aldenhof en sinds 1984 in een flat in de Malvert. Piet is Dukenburger vanaf het eerste uur en met een Dukenburgevoel. Hij is vele jaren lid van de KBO. Dat is een vereniging die zich al meer dan 42 jaar inzet voor de ouderen, voor de leefbaarheid en hun belangen. Er zijn 713 leden in Dukenburg.

Wonen

Op onze vraag hoe het wonen is voor ouderen in Dukenburg, reageert Piet met ‘over het algemeen redelijk’. Hij is blij dat de bouwplannen in het kader van *Hart voor Dukenburg* zijn bijgesteld en het groen en de fraaie omgeving ge-

spaard blijven. Piet pleit ervoor dat de woonvoorzieningen voor ouderen, in het bijzonder voor de mindervaliden, verbeterd worden, zoals betere toegankelijkheid. De ontwikkeling is dat veel meer ouderen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen, maar dan moeten ook de zorgvoorzieningen op buurtniveau goed zijn. En voor ouderen, die niet meer thuis verzorgd kunnen blijven leven, is minimaal één groot zorgcomplex, dat voldoet aan de eisen van deze tijd, in Dukenburg noodzakelijk. Zeker nu het stadsdeel steeds meer 65-plussers telt.

Welzijnsvoorzieningen

Ben je tevreden over de welzijnsvoorzieningen?

‘In Dukenburg hebben de bewoners en instanties aardig wat activiteiten en mogelijkheden opgebouwd. Toch zijn er ook gezellige en culturele ontmoetingen verdwenen, zoals bijvoorbeeld de goed bezochte koffieconcerten op de zondagmorgen. En de markt in Meijhorst is ook bijna ter ziele.’

De KBO-afdeling Dukenburg zet zich in om door middel van bingo- en kaartmiddagen, vieringen met een feestelijke maaltijd (onder andere in de kersttijd) en andere ontmoetingen met elkaar de leefbaarheid te helpen bevorderen. Dat lukt aardig, met vaak een deelname van een honderdtal senioren. Katholiek hoeft je niet te zijn, en zeker niet roomser dan de paus, om lid van deze vereniging te kunnen zijn.

Moeilijke tijd

We leven in een voor ouderen boeiende, maar ook moeilijke tijd met veel veranderingen, die voor ouderen niet altijd goed uitpakken. Daarbij komt nog het digitale tijdperk.

Piet: ‘De KBO zet zich ook in voor belangenbehartiging naar de overheid, instanties en bedrijven’. Zo is er formulierhulp en advies bij belastingaangifte en zorg- en huurtoeslagen. Het OV-chippen is niet bepaald gebruiksvriendelijk voor ouderen. Een medewerker van Connexxion komt bij de KBO dan ook tekst en uitleg geven. Het bestuur van de KBO-regio Rijk van Nijmegen zet zich in het bijzonder in voor goed en betaalbaar openbaar vervoer.

Verwijzen

‘Wanneer we zelf geen oplossing kunnen bieden, verwijzen we naar de betreffende instantie. Verder werken we samen met onder meer de SWON (Stichting Welzijn Ouderen Nijmegen, TV) en hebben we een vertegenwoordiging in de seniorenraad van de gemeente Nijmegen. Kortingen hebben we bereikt bij de ziekenfondsen CZ en VGZ en bij bedrijven. Hiervoor hebben de leden een kortingspas met foto.’

Informatie

Wilt u meer weten over de KBO? Algemene informatie: Unie KBO, Julianaplein 2, Postbus 325, 5201 AH 's-Hertogenbosch, telefoon: (073) 612 34 75, internet: www.uniekbo.nl. Tien maal per jaar verschijnt het ledenmagazine *Nestor*: Afdeling: KBO Dukenburg, Malvert 60-39, 6538 DS Nijmegen, telefoon: (024) 344 20 48, e-mail: pietvanderdoef@chello.nl.

Geen computerspelletjes, gewoon gezellig samen kaarten bij de KBO-afdeling Dukenburg

Tekst en foto: Theo Vermeer

Bouwprojecten in de wacht gezet

Het verhaal doet de ronde dat diverse bouwprojecten zouden zijn geschrapt. Klopt dat of kent de werkelijkheid meer nuances? *De Dukenburger* ging op onderzoek uit.

Drie Zwanen

Bij huize Dukenburg heeft lange tijd een groot bord gestaan met een ouder echtpaar dat zo te zien overweegt een van de getoonde appartementen te kopen. Het bord staat er nu niet meer. Jean Paul Vermunt van Vastgoedontwikkeling Zuid-Nederland geeft aan dat het Drie Zwanen-project stil ligt vanwege de sterk tegenvallende verkoop. De hypotheekmarkt is verstoord. De eisen zijn namelijk aangescherpt, het is nu veel lastiger om een hogere hypotheek te verkrijgen. Omdat de start van de bouw niet gegarandeerd kon worden, hebben alle particuliere kopers gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de koopovereenkomst te ontbinden. Met Woningcorporatie De Gemeenschap is afgesproken dat ze te zijner tijd ten minste vijftien appartementen zullen aankopen. 'We wachten op betere tijden. We zien geen enkele aanleiding om het project te schrappen of om de plannen te herontwikkelen. Als het tij keert, kunnen we onmiddellijk starten met verkopen en bouwen.'

Terrein ROC Zwanenveld

Het gebouw van het ROC in Zwanenveld is gesloopt. Nu is het een open vlakte. De sloop is mede op verzoek van de omwonenden gebeurd; verwacht werd dat de overlast zo het minst zou zijn. Nu de sloop een feit is, blijkt er wel sprake te zijn van geluidsoverlast door de passerende treinen.

Projectontwikkelaar Onno Albregts van MVO-projecten licht toe dat dit project zich nog in de ontwikkelfase bevindt, de economische teruggang heeft er daarom geen vat op. Er moet nog veel werk verzet worden voordat de verkoopfase aanbreekt. Hij waagt zich niet aan uitspraken over een planning in de tijd. 'We gaan gewoon door zoals het hoort en treden daarbij in overleg met allerlei partijen zoals de gemeente en de Stichting Wijkdeel Zwanenveld Oost.'

Locatie HAN

Hier staat het oude gebouw nóg wel, kunstenaars hebben er hun werkruimte in. Het omringende groen begint trekken van een bos te krijgen. Het verhaal dat Francine Houben van Mecanoo architecten zich heeft teruggetrokken, is volgens Ron Lubbers, directeur van ICE Ontwikkeling, een indianenverhaal. Maar er zit

Het oude gebouw van de HAN in Tolhuis. Kunstenaars hebben er nu hun werkruimte in

volgens hem wel verandering in de lucht. 'De markt is aan het veranderen, er blijkt behoefte aan andere typen woningen, appartementen zijn nu veel minder geliefd. We zijn daarom intern bezig een plan te ontwikkelen met een andere mix aan woningen die beter aansluit bij de veranderde behoefte, een plan dat financieel wel rond te maken is. Als dit huiswerk gereed is, gaan we met de Mecanoo-architecten aan tafel om de nieuwe uitgangspunten te bespreken. Samen gaan we dan de consequenties van de aangepaste woontypologie na. Duidelijk is dat Mecanoo nog steeds een van onze beoogde partners is. Maar het kan ook zijn dat we besluiten dat zij een gedeelte voor hun rekening nemen en dat een ander architectenbu-

reau andere onderdelen verder uitwerkt. Wat dat betreft houden we alles open.' Wat er ook uit de bus rolt, Ron Lubbers verzekert dat de afgesproken kernwaarden van het project beslist overeind gehouden worden. 'Het project is een kwaliteitsimpuls, de gelaagde opbouw blijft intact evenals de parkachtige omgeving. De overeengekomen verkeersontsluiting blijft eveneens gehandhaafd.' Volgens Lubbers ligt er straks een ontwerp dat beter aansluit op actuele behoeften van de markt en dat de kopers enthousiast maakt vanwege de geboden kwaliteit.

Tekst: Hans van Gennip

Foto: Ron Disveld

Reizen met de OV-chipkaart

Binnen Dukenburg goedkoper, naar het centrum duurder

Wat kost een busrit met de nieuwe OV-chipkaart? Bijna niemand die het weet. Buszones tellen niet meer. Betalen per kilometer is het motto. De busbedrijven hebben beloofd de tarieven gemiddeld niet te verhogen. Dus voor de een wordt het duurder, voor de ander goedkoper. Hoe zit dat voor Dukenburg?

De openbaarvervoerbedrijven in Nederland werken al meer dan tien jaar aan de OV-chipkaart. Deze moet de strippenkaarten, sterabonnementen en treinkaartjes gaan vervangen. De chipkaart wordt stapsgewijs ingevoerd. Twaalf provincies, zeven stadsregio's en de NS besluiten hier zelfstandig over. In de regio Arnhem-Nijmegen is de kaart sinds 1 juli te koop, in de rest van Gelderland, in Brabant en in Limburg nog niet.

Waarom OV-chipkaart?

De Stadsregio Arnhem Nijmegen schrijft op haar internetsite: 'Met de OV-chipkaart komt er één systeem voor alle openbaar vervoer in Nederland, waardoor de reiziger met één kaart door de hele OV-keten (trein, tram, bus en metro) kan reizen. Het wordt voor de reiziger makkelijker en sneller. Bovendien worden de tarieven eerlijker omdat er per kilometer wordt afgerekend. Het wordt ook veiliger in het openbaar vervoer omdat zwart- en grijsrijden moeilijker wordt en op perrons worden met poortjes alleen betalende reizigers toegelaten.'

Ook in de landelijke communicatie wordt de nadruk gelegd op het belang en het gemak van

Een Novibus maakt rijdend op de Van Schuylenburgweg reclame voor de OV-chipkaart

de reiziger. Dat is echter niet de oorspronkelijke reden om de OV-chipkaart in te voeren. Dat is het bedrijfsbelang. De strippenkaart heeft voor de stads- en streekvervoerbedrijven een groot nadeel: het is wel bekend waar die is gekocht, maar niet waar die wordt gebruikt. Je koopt bijvoorbeeld je strippenkaart in Nijmegen, maar gebruikt hem in Den Haag: de opbrengsten zijn voor Novio, de kosten voor de HTM. Een keer per twee jaar rekent een extern bureau uit hoe de verdeling tussen kosten en

opbrengsten van de strippenkaart is, maar het is niet meer dan een schatting. De OV-bedrijven wilden en willen een exact systeem, waardoor zij rechtstreeks verdienen aan de *vervoerprestatie*. En ze wilden een systeem, waardoor precies bekend is hoeveel reizigers waar en op welk tijdstip in de bus zitten. Dat systeem is er nu: de OV-chipkaart.

Basistarief

In de regio Arnhem-Nijmegen kost een OV-chipkaart 7,50 euro. De kaart is vijf jaar geldig. Een reis zelf kost 11 cent per kilometer plus een basistarief van 75 cent. Stapt de passagier meteen of binnen 35 minuten over, dan betaalt hij niet opnieuw het basistarief van 75 cent.

Reductie

Het KAN-kaartje vervalt per 1 oktober en wordt opgevolgd door de *Dalkorting*. Dit levert een reductie op van twintig procent. De Dalkorting geldt op werkdagen na 9 uur en de hele dag in de weekenden. Tijdens de Vierdaagsefeesten geldt de Dalkorting niet.

Gratis reizen voor 65-plussers na de ochtendspits blijft gehandhaafd. De gemeente Nijmegen betaalt hiervoor de rekening.

Tarieven Brabantse Poort - Centrum

Bestemming		Centraal Station		Plein 1944	
Lijn	Via	OV-chipkaart ²⁾	Dalkorting OV-ck ⁴⁾	OV-chipkaart ²⁾	Dalkorting OV-ck ⁴⁾
2, 87, 99	Graafseweg	€ 1,33	€ 1,06	€ 1,42 ⁵⁾	€ 1,14 ⁵⁾
3, 4	CWZ, Radboud	€ 2,00	€ 1,60	€ 2,09	€ 1,67
11	CWZ, Radboud	€ 2,01	€ 1,61		
6	Hatert, Radboud	€ 2,09	€ 1,67	€ 2,18	€ 1,74
7	Lindenholt	€ 1,95	€ 1,56	€ 1,86	€ 1,49

Met een blauwe 15-strippenkaart van de Brabantse Poort naar Centraal Station of Plein 1944 kost € 1,46. Met een KAN-kaartjes kostte het € 1,10. De uitleg van ²⁾ en ⁴⁾ staat onder de tabel op de rechter pagina. ⁵⁾ Alleen lijn 2. De lijnen 87 en 99 rijden tot het Centraal Station

In andere regio's in Nederland kunnen andere tarieven gelden. OV-bedrijven, provincies en stadsregio's beslissen hier namelijk zelfstandig over. De enige manier om op een simpele wijze achter het tarief van een rit in een andere regio of van een reis door meerdere regio's te komen, is 9292ov op internet. Zelf kun je het niet uitrekenen.

'Eerlijker'

De OV-bedrijven en de betrokken overheden benadrukken dat de OV-chipkaart eerlijker is dan het huidige zonesysteem. De reiziger betaalt immers per kilometer. Nu betalen Dukenburgers drie strippen om in het centrum te komen, terwijl inwoners van bijvoorbeeld Hatert twee strippen betalen. Dat terwijl de reis vanuit bijvoorbeeld Tolhuis korter is dan vanuit Hatert. Voortaan is het: hoe langer je in de bus zit, hoe duurder de reis. Elke kilometer die de bus omrijdt, moet je betalen. Dit wordt duidelijk in de tabel op de linker pagina, waarin de kosten voor een reis van busstation Brabantse Poort naar het Centraal Station en Plein 1944 staan vermeld. Een rit met lijn 2 over de Graafseweg naar Plein 1944 kost met de Dalkorting van de OV-chipkaart 1,14 euro, 4 cent duurder dan met het KAN-kaartje. De bus doet er 15 minuten over. Eenzelfde rit met lijn 6 duurt 38 minuten en kost 1,74 euro.

Lankforst

Ander voorbeeld. Inwoners van Lankforst die met de bus naar Plein 1944 willen, nemen meestal lijn 6. Dan hoeven ze niet over te stappen. De bus doet er 33 minuten over. De kosten met een blauwe 15-strippenkaart zijn 1,46 euro. Met de OV-chipkaart (vol tarief) wordt dat 1,93 euro (vanaf halte Lankforst 14° straat). Om kosten en tijd te besparen kunnen zij beter via de Brabantse Poort reizen, eerst lijn 6 en dan lijn 2. De reistijd is 22 minuten (inclusief overstaptijd), de reis kost 1,67 euro. Een vergelijkbaar verhaal geldt voor inwoners van Malvert.

Dukenburg

De drie tabellen rechtsboven bevatten reizen vanuit elke wijk in Dukenburg naar de Brabantse Poort, het Centraal Station en Plein 1944. De eerste twee kolommen bevatten de kosten van reizen met een blauwe 15-strippenkaart en het nieuwe, volle tarief van de OV-chipkaart. In de derde en vierde kolom staan de prijzen van reizen met het oude KAN-kaartje en met de nieuwe Dalkorting.

Reizen binnen Dukenburg was met de strippenkaart (twee strippen) goedkoper dan met het KAN-kaartje. Reizen naar de Brabantse Poort met de Dalkorting is nog goedkoper. Dit

Tarieven vanuit Dukenburgse wijken

Bestemming		Brabantse Poort			
Halte	Lijn	Strippenkaart ¹⁾	OV-chipkaart ²⁾	½ KAN-kaartje ³⁾	Dalkorting OV-ck ⁴⁾
Aldenhof, Van Apelterenweg	2	€ 0,97	€ 1,04	€ 1,10	€ 0,83
Lankforst, 14° straat	6	€ 0,97	€ 1,00	€ 1,10	€ 0,80
Malvert, De Orangerie	6	€ 0,97	€ 1,05	€ 1,10	€ 0,84
Meijhorst, Sporthal	2	€ 0,97	€ 0,97	€ 1,10	€ 0,78
Tolhuis, 11° straat	2	€ 0,97	€ 0,86	€ 1,10	€ 0,69
Weezenhof, beginpunt	2	€ 0,97	€ 1,18	€ 1,10	€ 0,94
Zwanenveld, 12° straat	6	€ 0,97	€ 0,90	€ 1,10	€ 0,72

Bestemming		Centraal Station			
Halte	Lijn	Strippenkaart ¹⁾	OV-chipkaart ²⁾	½ KAN-kaartje ³⁾	Dalkorting OV-ck ⁴⁾
Aldenhof, Van Apelterenweg	2	€ 1,46	€ 1,63	€ 1,10	€ 1,30
Lankforst, 14° straat	6	€ 1,46	€ 1,84	€ 1,10	€ 1,47
Malvert, De Orangerie	6	€ 1,46	€ 1,78	€ 1,10	€ 1,42
Meijhorst, Sporthal	2	€ 1,46	€ 1,55	€ 1,10	€ 1,24
Tolhuis, 11° straat	2	€ 1,46	€ 1,44	€ 1,10	€ 1,15
Weezenhof, beginpunt	2	€ 1,46	€ 1,76	€ 1,10	€ 1,41
Zwanenveld, 12° straat	6	€ 1,46	€ 1,93	€ 1,10	€ 1,54

Bestemming		Plein 1944			
Halte	Lijn	Strippenkaart ¹⁾	OV-chipkaart ²⁾	½ KAN-kaartje ³⁾	Dalkorting OV-ck ⁴⁾
Aldenhof, Van Apelterenweg	2	€ 1,46	€ 1,72	€ 1,10	€ 1,38
Lankforst, 14° straat	6	€ 1,46	€ 1,93	€ 1,10	€ 1,54
Malvert, De Orangerie	6	€ 1,46	€ 1,87	€ 1,10	€ 1,50
Meijhorst, Sporthal	2	€ 1,46	€ 1,64	€ 1,10	€ 1,31
Tolhuis, 11° straat	2	€ 1,46	€ 1,53	€ 1,10	€ 1,22
Weezenhof, beginpunt	2	€ 1,46	€ 1,85	€ 1,10	€ 1,48
Zwanenveld, 12° straat	6	€ 1,46	€ 2,02	€ 1,10	€ 1,62

¹⁾ Tarief bij gebruik van een blauwe 15-strippenkaart. ²⁾ Tarief exclusief kosten van de OV-chipkaart zelf. Een OV-chipkaart kost € 7,50 en is 5 jaar geldig. ³⁾ KAN-kaartjes waren alleen als retour te koop. De prijs binnen Nijmegen was € 2,20. ⁴⁾ De Dalkorting OV-chipkaart vervangt het KAN-kaartje. Het is geldig op werkdagen na 9.00 uur, in de weekends de hele dag. Tijdens de Vierdaagsefeesten geldt de Dalkorting niet. Tarief exclusief kosten van de OV-chipkaart zelf. Een OV-chipkaart kost € 7,50 en is 5 jaar geldig

geldt voor alle wijken. Reist men tegen vol OV-chipkaarttarief, dan is het beeld gemengd. Vanuit Tolhuis en Zwanenveld is het goedkoper dan de strippenkaart. Vanuit Meijhorst is het even duur en vanuit de andere wijken duurder.

Reizen met de OV-chipkaart naar het Centraal Station en Plein 1944 is bij bijna alle voorbeelden duurder dan nu. Wel wordt de reis van de Brabantse Poort en de Wijchenseweg naar het Centraal Station goedkoper (lijnen 2, 87 en 99). Dat geldt deels ook voor de reis naar Plein 1944.

Wat de kostenbewuste reiziger in ieder geval niet moet doen, is in de bus het nieuwe RIT-kaartje kopen. Dit kost voor reizen binnen Dukenburg 2 euro en voor een reis over het Maas-Waalkanaal 3 euro. Met dit kaartje mag niet overstapt worden.

Nadere informatie over de OV-chipkaart is verkrijgbaar via www.novio.nl, www.hermes.nl, www.connexion.nl, www.ov-chipkaart.nl, www.9292ov.nl en www.destadsregio.nl.

Tekst: René van Berlo
Foto: Ron Disveld

Paddenstoelen

Geheimzinnig? Eng? Prachtig! Onmisbaar!

Paddenstoelen hebben voor sommigen iets geheimzinnigs en iets engs ('Niet aanraken, anders!'), terwijl anderen genieten van de geheimzinnigheid en de schoonheid ervan, zeker als ze in een mooi najaarsbos staan. Dat geheimzinnige komt waarschijnlijk doordat paddenstoelen plotseling op vochtige en schemerige plaatsen verschijnen en doordat ze, meestal na korte tijd, snel weer verdwenen zijn. Niet voor niets is er het gezegde *als paddenstoelen uit de grond schieten!*

Vliegenzwam

Een appelboom, bijvoorbeeld, heeft niet veel geheimzinnigs, want die kunnen we het hele jaar door zien. We zien het nieuwe blad en de bloesem in het voorjaar verschijnen en we weten dat er in de zomer vruchten, de appels, aan groeien. Paddenstoelen zijn vergelijkbaar met de vruchten van een plant. Het zijn vruchten (of vruchtlichamen) van schimmels die een verborgen leven leiden, bijvoorbeeld ondergronds of in een dode boomstam. Ze maken miljoenen, heel kleine sporen, die door de wind verspreid worden en weer nieuwe schimmels kunnen vormen. En omdat een schimmel niet zichtbaar is, weten we niet waar paddenstoelen op kunnen komen. Bovendien is een schimmel erg afhankelijk van omstandigheden zoals vocht en warmte, waardoor de vruchtlichamen niet altijd op een vaste tijd van het jaar gevormd worden.

Kringloop

Er is een grote kringloop in de natuur, die gevormd wordt door planten, dieren en schimmels. Hierin gebeurt, heel eenvoudig voorgesteld, het volgende. Planten kunnen met behulp van zonlicht een aantal eenvoudige stoffen (anorganisch materiaal) omzetten in ingewikkelde stoffen, die ze zelf voor bouw en voortplanting gebruiken (organisch materiaal). Dieren kunnen zelf geen organisch materiaal maken, maar eten planten (of andere dieren) om aan organisch materiaal voor bouw en voortplanting te komen. Hierdoor zou het anorganische materiaal langzaam verdwijnen, omdat het voortdurend door planten in orga-

nisch materiaal wordt omgezet. Maar gelukkig is er een derde schakel in de kringloop, die zorgt voor het afbreken van organisch materiaal tot anorganisch materiaal en dat zijn de schimmels. Die zorgen er voor dat de kringloop gesloten is en dat planten weer voedsel kunnen vinden. Schimmels zijn daardoor *onmisbaar* in de natuur.

Veel soorten

Er zijn heel veel soorten schimmels, ongeveer 1,5 miljoen, en een klein aantal daarvan maakt paddenstoelen. Er zijn, net als bij mensen, grofweg drie typen schimmels te onderscheiden: doeners of saprotrofen (die organisch materiaal omzetten in anorganisch materiaal), samenwerkers of symbioten (die met planten samenwerken waarbij beide meestal voordeel hebben) en profiteurs of parasieten (die parasiteren op levende planten of dieren).

Dukenburg

Wat betreft vorm tonen paddenstoelen een enorme variatie. Steel-met-hoed, koraalvormig, knotsvormig, bolvormig, consolevormig, hoefvormig, korstvormig, druppelvormig, komvormig. En al deze vormen komen voor in Dukenburg! Een bij paddenstoelenkenners bekend gebied is het Stadspark Staddijk, waar al meer dan 800 soorten paddenstoelen gevonden zijn van de ongeveer 4500 soorten die in Nederland voorkomen. Maar ook in de andere delen van Dukenburg is het nodige te vinden.

Dat Dukenburg speciaal is voor paddenstoelen,

komt door de *bewogen* geschiedenis van het gebied. Grote rivieren hebben hier eeuwenlang geheerst door het vormen van veel zijarmen, door het verleggen van de loop van die armen en door het neerleggen van verschillende soorten slib, afhankelijk van de stroomsnelheid van het water. Daardoor is er een heel divers bodemprofiel ontstaan, met onder andere zandplaten, stukken met kalkrijke leem, veengebiedjes. En doordat er ook een grote diversiteit aan beplanting is, groeien er heel veel verschillende soorten schimmels met paddenstoelen in Dukenburg.

Eetbaar

Iets over het eten van paddenstoelen. Als er gevraagd wordt: 'Is deze paddenstoel eetbaar?' dan is het antwoord vaak: 'Alle paddenstoelen zijn eetbaar, maar sommige zijn dat maar één maal!' Het is dus het beste om geen onnodig risico te nemen. Als je niet zeker bent, eet ze dan niet! Ook in Dukenburg staan dodelijk giftige paddenstoelen. Aanraken, zelfs van de heel giftige, is geen probleem, mits je maar geen paddenstoelmateriaal opeet of doorslikt. De paddenstoel heeft waarschijnlijk het meest te lijden van het aanraken door mensen. Er is dus absoluut geen reden om bang te zijn voor paddenstoelen, maar er is reden genoeg om van de schoonheid van kleur en vorm te genieten. Want al zien niet alle paddenstoelen er even spectaculair uit, er zijn er zoveel om echt van te genieten!

Het is wel een nadeel van paddenstoelen, dat ze van regenachtig weer houden: na en tijdens een periode met veel regen zijn er meestal erg veel paddenstoelen te bewonderen. En al is het najaar het topseizoen, er zijn vrijwel het hele jaar verschillende soorten te vinden. Alleen bij vorst is het slecht paddenstoelen zoeken.

Wie meer wil weten over paddenstoelen, kan een kijkje nemen op de webstek van de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV): www.mycologen.nl.

Tekst en foto's: Peter Klok

Paddenstoelen

Netstelige heksenboleet

Kleine stinkzwam

Geel nestzwammetje

Geschubde inktzwam

Zadelzwam

Reuzenbovist

Gewone oesterzwam

Gordelchampignon

Gele knotszwam

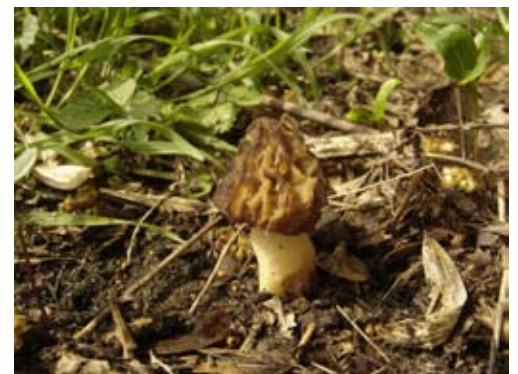
Splijthoedhertezwam

Kale inktzwam

Peervormige stuifzwam

Kapjesmorielje

Omvorming Overasseltse en Hatertse Vennen

Stand van zaken zomer 2009

Het Bewonersplatform Weezenhof heeft in het voorjaar van 2008 geprobeerd om de toen bekend geworden plannen tot omvorming van de Overasseltse en Hatertse Vennen te herzien.

Daarbij werd het platform gesteund door handtekeningen van veel wijkbewoners. Later is het overleg met de werkgroep van het Waterschap Rivierenland, die deze omvorming voorbereidt, overgenomen door de werkgroep Groen en Cultuurhistorie van de stichting De Zevensprong. Dit is logisch omdat de geplande omvorming immers een gebied betreft dat van groot belang is voor de recreatie van veel Dukenburgers.

Door verdroging van het vennengebied zijn diverse plant- en diersoorten verdwenen. Er verdwijnen nog steeds soorten. Voor toename van de biodiversiteit is vernatting van het gebied nodig. Door het kappen van bomen wordt het onttrekken van water aan de bodem vermindert. Ook kunnen hierdoor open verbindingen gecreëerd worden tussen vennen, zodat dieren zich gemakkelijker kunnen verplaatsen van het ene naar het andere ven en hun leefgebied wordt vergroot.

De Overasseltse en Hatertse Vennen ruim een jaar na de bomenkap in maart 2008

Informatieavonden 2008

Op informatieavonden in 2008 hebben burgers en agrariërs veel kritiek geuit op de plannen. Men wijst het kappen van grote aantallen bomen af, terwijl de agrariërs bang zijn voor te sterke vernatting van hun gronden. Deze kritiek heeft geleid tot herbezinning binnen de werkgroep van het waterschap en enige aanpassing van de plannen. Uiteindelijk is hierdoor de gehele procedure ongeveer een jaar vertraagd.

Resultaten

De belangrijkste winst is de gefaseerde aanpak die nu is toegezegd. In 2008 werd gesproken

over zeventig tot tachtig hectare bomenkap, terwijl in de allereerste plannen zelfs gedacht werd aan 180 hectare. Thans wordt gesproken over maximaal zeventig hectare bomenkap. Begonnen wordt met een klein gedeelte. Tussentijdse aanpassing van het plan is mogelijk als blijkt dat de verdroging snel vermindert. Zelfs wordt gesuggereerd dat het misschien mogelijk is om met beperktere bomenkap te volstaan als voldoende effect wordt bereikt.

Compensatie van gekapte bomen door aanplant op andere plekken is nu toegezegd. Echter, het is nog niet duidelijk waar en wanneer dit zal gebeuren.

Voor de agrariërs zal een kavelruilproject worden gestart. De gefaseerde aanpak en het compensatieplan zijn sterk bepleit door de werkgroep Groen en Cultuurhistorie van De Zevensprong.

Informatieavonden 2009

In oktober 2009 worden opnieuw twee informatieavonden georganiseerd: een voor agrariërs en een voor andere burgers. De uitnodigingen hiervoor verschijnen in de huis-aan-huisbladen. Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland nemen in 2010 het uiteindelijke besluit.

Tekst: Roelof van Dalen

Foto: Gaby Petermann

Groot onderhoud Teersdijk aangekondigd

De gemeente Nijmegen wil groot onderhoud plegen over de gehele Teersdijk. Op 15 juli had ze hierover een bijeenkomst georganiseerd. Bewoners voelden zich overvallen.

De Teersdijk heeft dringend een grote beurt nodig. Daarover is iedereen het eens. Er wordt al jaren over gepraat. Plotseling wil de gemeente er vaart achter zetten, beginnend met een informatiebijeenkomst in de vakantieperiode.

Uitnodiging

De gemeente heeft de uitnodiging voor de bijeenkomst verspreid onder de direct aanwonenden van de Teersdijk. Dat wil zeggen dat grote delen van Tolhuis en Zwanenveld, de wijken waarin de Teersdijk is gelegen, niet op de hoogte waren. Voor veel wijkbewoners is de dijk onderdeel van hun dagelijks leven, bijvoorbeeld doordat zij er dagelijks een wandeling maken. Ook zij willen gehoord worden.

Gezien bovenstaande waren er op de bijeenkomst maar enkele bewoners aanwezig. Wel

waren Wijkplatform Tolhuis-Teersdijk, werkgroep Groen en Cultuurhistorie van De Zevensprong, het bestuur van De Zevensprong en Stichting Wijkdeel Zwanenveld Oost vertegenwoordigd.

Plannen

De gemeente presenteerde haar plannen. Op tekeningen was te zien wat er gaat gebeuren, onder andere: de ondergroei gaat bijna helemaal weg, bomen om de verschillende schuttingen worden geroid, stenen muren wil men naar voren laten komen. Dat is echter niet volgens afspraken die hierover zijn gemaakt tijdens de bespreking van de *Groenvisie Dukenburg* op 20 april 2009 en van het *Wijkbeheersplan Zwanenveld 2009-2012*. Alle partijen hebben altijd gezegd dat de cultuurhistorische Teersdijk, als het mogelijk is, weer in zijn oude glorie wordt hersteld: betreffende het groen, de ondergroei en de bomen. De meerderheid van de aanwezige bewoners vonden de nieuwe plannen van de gemeente een kaalaanslag op de cultuurhistorische Teersdijk.

De Teersdijk in Zwanenveld

Inmiddels zijn diverse bezwaarschriften ingediend, onder andere door Wijkplatform Tolhuis-Teersdijk, werkgroep Groen en Cultuurhistorie van De Zevensprong en Stichting Wijkdeel Zwanenveld Oost. Er zijn 120 handtekeningen opgehaald van bewoners die aan of rond de Teersdijk wonen en die bezwaar maken tegen de plannen.

Tekst: Ron de Haan

Foto: Ron Disveld

‘Brenng’ vervangt Novio

Nieuw bussysteem voor Stadsregio Arnhem Nijmegen

Vanaf 13 december rijdt een nieuw bussysteem in de regio Arnhem-Nijmegen: Brenng. Voor Nijmegen zijn 75 nieuwe aardgasbussen besteld.

De Stadsregio Arnhem Nijmegen heeft het busvervoer voor het eerst openbaar aanbesteed. Op 13 december gaat een driejarige concessie in. Daarna volgt een grote concessie van vijftien jaar, waarin niet alleen het busvervoer, maar ook het regionale treinvervoer wordt aanbesteed. Als de aanleg doorgaat, valt hier ook de tramlijn Heyendaal-centrum-Waalsprong en verder onder.

De stadsregio wilde het busvervoer tot 2013 het liefst onderhands aanbesteden, zoals zij dat al eerder heeft gedaan. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat stak hier echter een stokje voor, zodat alle busbedrijven een aanbieding konden doen. Novio bleek de enige inschrijver. Ze voldeed aan de voorwaarden en kreeg de concessie gegund.

Eén naam en stijl

Nu rijden Connexxion en haar dochters Novio en Hermes in de regio, allemaal onder hun eigen naam. De stadsregio wil dat het busvervoer herkenbaarder en aantrekkelijker wordt. Eén naam en stijl kan hier aan bijdragen. De nieuwe naam op de bussen in de stadsregio wordt *Brenng*. Brenng rijdt alleen in de regio Arnhem-Nijmegen. Daarbuiten blijven Con-

nexxion en Hermes met hun eigen bussen rijden. De Brenngbussen krijgen eenzelfde uitrustering. De voertuigen worden wit. Bussen die vanuit Nijmegen opereren krijgen een roze dak, die vanuit Arnhem rijden een blauw dak. De Arnhemse trolleys blijven geheel blauw. Sinds september rijden bussen in de Brenghuisstijl. Iedere maand komen er circa tien nieuwe bussen bij. Op 13 december 2009 is de nieuwe stijl in alle bussen doorgevoerd.

Milieu

Veel concessiehouders (provincies en stadsregio's) eisen nieuwe bussen, die aan de strengste milieueisen voldoen (op dit moment Euro V en EEV). Omdat de concessie in Arnhem-Nijmegen slechts drie jaar duurt, heeft de stadsregio die eis niet gesteld. Dat doet ze wel voor de concessie die in 2013 ingaat. De dieselbussen, die in december gaan rijden, moeten minimaal voldoen aan de Euro IV-norm. De gemeente Nijmegen wil hier niet op wachten en heeft de inzet van milieuvriendelijke aardgasbussen afgedwongen. Novio heeft 75 nieuwe exemplaren besteld bij Mercedes, waarvan zes in gelede uitvoering. De aardgasbussen gaan rijden op de lijnen 1 tot en met 11 en 30. De gelede exemplaren zijn bedoeld voor lijn 10 (Heyendaalshuttle). Op koopzondagen rijden ze ook op de Dukenburgse lijnen 2 en 6.

Tekst: René van Berlo

Foto: Luuk van der Lee

Foto's gevraagd van groen Dukenburg

Voor de leefbaarheid van de stad vindt toch iedereen parken, bomen en bloemen van groot belang? De werkgroep Groen en Cultuurhistorie vraagt uw hulp.

Omdat de grond in de stad veel geld opbrengt, staat dat groen helaas onder permanente druk. Het wordt vaak ingewisseld voor woningen of parkeervoorzieningen.

De werkgroep Groen en Cultuurhistorie van De Zevensprong werkt in het *Platform Groen Nijmegen* met veel bewonersgroepen in heel Nijmegen samen om voldoende en afwisselend groen te behouden. Nu werkt het platform aan een visie voor de toekomst van het groen, die uitgaat van wat u belangrijk vindt. Help ons hierbij! Stuur ons een foto van een stukje groen in Dukenburg met korte omschrijving waarom het voor u zo belangrijk is. Vermeld in welke wijk de foto gemaakt is. Stuur uw foto met toelichting naar het contactadres: m.jacobs@leefmilieu.nl of naar: M. Jacobs, Dennenstraat 124, 6543 JW Nijmegen. Als de visie van het Platform Groen Nijmegen af is, nodigen we u uit voor een bijeenkomst waarop we de complete visie aanbieden aan het gemeentebestuur.

Stuur uw foto met toelichting tot uiterlijk 31 oktober in. Dukenburgers laat uw groene stem horen!

Tekst en foto: Jacqueline Veltmeijer

Dukenburger digitaal

De Dukenburger is ook op internet te lezen. Een idee voor mensen die elders wonen?

Het blad wordt huis-aan-huis verspreid in Dukenburg. Verschillende oud-Dukenburgers hebben het blad inmiddels op internet gevonden, tot Australië aan toe! Kent u mensen die geïnteresseerd zijn? Wijs ze op www.dedukenburger.nl. Daar zijn alle nummers te lezen.

Tekst: René van Berlo

Trebuchet uit Tolhuis belegert Kruittoren Kronenburgerpark

Tijdens het *Gebroeders van Limburgfestival* van eind augustus kon genoten worden van een bijzonder spektakel: de Kruittoren in het Kronenburgerpark werd onder vuur genomen.

Dit gebeurde met een zogeheten *trebuchet* die gemaakt is door Stichting BORN Bouwopleiding in Tolhuis en een exacte kopie is van de middeleeuwse trebuchets. Voorafgaand aan het festival is op vrijdagmiddag 28 augustus getest of de trebuchet zou gaan doen wat ervan werd verwacht. De demonstratie trok vele toeschouwers die zich verbaasden over de effectiviteit van dit wapen. Ook *Radio en TV Gelderland* was aanwezig.

De gemeente Nijmegen had een aantal voorwaarden gesteld, waaraan voldaan moest worden om een vergunning te krijgen voor het afschieten van de trebuchet. Aangezien de Kruittoren van historisch belang is, mocht er natuurlijk niet worden geschoten met projectielen die de toren zouden kunnen beschadigen. Daarom koos men voor dichtgeknoopte zakken water die tegen de toren geschoten werden. Ook is een meloen afgeschoten. Tot grote voldoening van bouwers en toeschouwers werkte de trebuchet perfect!

Wat is een trebuchet?

De trebuchet is een zeer krachtig en zeer precies aanvalswerktuig. Eerdere wapens waren nauwelijks in staat de muren van verdedigingswerken te beschadigen. Met het gewicht van het tegengewicht en het gewicht van het projectiel kan de dracht worden berekend: stenen van zestig kilogram konden over een af-

stand van tweehonderd meter geworpen worden. Afhankelijk van het aantal soldaten dat de trebuchet bediende, was de capaciteit zo'n twee kogels per uur. Dit was zeer effectief.

Een oorlogsingenieur bouwde de trebuchets. De bouwgeheimen werden goed bewaard. Alleen de rijksten konden een trebuchet betalen, zoals steden of machtige instellingen. Zij huurden deze werptuigen in tij-

den van oorlog. Trebuchets werden doorgaans in steden gebouwd, in losse onderdelen in de arsenalen van de koning of de grote vazallen opgeslagen en pas daarna vervoerd. Vanwege zijn gewicht werd de trebuchet in losse onderdelen naar het slagveld vervoerd en daar in elkaar gezet.

Het hout, gebruikt voor het maken van een trebuchet, moet hard zijn. Doorgaans koos men voor een lokaal beschikbare houtsoort zoals eik. Bij een trebuchet moet met name de schacht zeer sterk zijn. Hiervoor koos men het hout van de lijsterbesboom of de es. Voor het touw gebruikte men hennep, al dan niet ingesmeerd met talk voor een beter behoud. De tas waar het projectiel in werd gedaan, was gemaakt van rundleer en soms van gevlochten touw.

Werking

De lange slingerarm van de trebuchet had aan de ene zijde een grote bak, waarin stenen als contragewicht konden worden gestopt. Aan de andere zijde hing een slinger, waarin zware rotsblokken (van meer dan honderd kilogram) werden gestopt om muren van de vesting te slopen.

Het spannen van de slinger van de trebuchet duurde vrij lang, zo'n half uur. Dit aanspannen ging met katrollen, die door middel van spierkracht werden vastgezet en aangetrokken. Dit gebeurde vaak door twee grote houten draaiwielen, waarin een groep mensen ging lopen, zodat de arm langzaam naar beneden werd getakeld.

Het projectiel van de trebuchet zat aan meer-

dere touwen. De touwen aan de ene kant werden vastgemaakt aan het uiteinde van de slingerarm, de touwen aan de andere kant kwamen aan een ring te zitten die om een balkje aan het uiteinde van de slingerarm zat. Bij het wegslingeren van het projectiel vloog de arm omhoog en de touwen met het projectiel zwaaiden tijdens die beweging om het uiteinde van de slingerarm. Als de slingerarm bijna bij het hoogste punt aankwam, vloog de ring met de touwen daaraan van het balkje af, waardoor die touwen naar achteren vielen en het projectiel los kwam uit de touwen. Door het balkje van schuinite te veranderen, raakte het projectiel tijdens een slinger later of eerder los, waardoor de hoek waaronder het projectiel wegschoot, aangepast kon worden tot de optimale hoek bereikt was (ongeveer 45 graden).

Kort na de verschijning van de slingerarm zijn het kanon en de kruisboog uitgevonden. Omdat de eerste vuurwapens nog onnauwkeurig waren, heeft de trebuchet nog geruime tijd een rol gespeeld in oorlogsvoering.

Tekst en foto: Wijkplatform Tolhuis-Teersdijk
Technische omschrijving: Wikipedia

Veel bezoek open dag Creatief Centrum

Op 29 augustus organiseerde het *Creatief Centrum Nijmegen-Zuid* (bij velen beter bekend als *De Hobbywerkplaats*) een open dag.

Er werden demonstraties gehouden van hobby's die men hier kan beoefenen. Tevens was er gelegenheid tot inschrijving voor de nieuwe cursussen die inmiddels begonnen zijn of binnenkort gaan beginnen.

Er was veel belangstelling en met name de inschrijving voor de cursus *Glas-in-lood* was dermate overweldigend dat hiervoor zelfs een extra dagdeel werd ingeroosterd.

Tekst en foto: Wijkplatform Tolhuis-Teersdijk

Terugblik 'De hele wereld in Tolhuis'

Om te beginnen scheen de zon. De gevreesde regen bleef, op een paar verwaarloosbare druppels na, uit. De anders wat grijze flats torenden nu als een kleurrijke oase boven de straatstenen uit.

Aan het begin van de straat wachtten vijf vrolijk beschilderde deuren vol verwachting op hun gasten. Terwijl op het festivalterrein nog de laatste voorbereidingen moesten worden getroffen, zetten op drie andere locaties in Tolhuis groepjes kinderen, jongeren en volwassenen vol spanning de eerste stappen van de allereerste parades in de geschiedenis van de wijk. *De hele wereld in Tolhuis*, festival tussen de flats, kon beginnen.

Standbeelden

Onder aanmoediging van buurtbewoners verschenen levende standbeelden op grasvelden, trokken rappers en slagwerkers door de straten en doken levensgrote fantasiebeesten op tussen de huizen. Na hun eigen routes kwamen de drie parades samen op de 62e straat om van daar in één lange sliert met zijn allen te vertrekken naar de 64e straat. Nat bezweet, maar vol trots werden ze daar rond half vier onthaald.

De beesten werden in het gras te ruste gelegd, de standbeelden konden weer op zoek naar hun eigen comfortabele kleding en de rappers gaven samen met de streetdancers en *De Vuilnismannen* met hun openingsact het startschot voor de rest van de dag. Na weken keihard oefenen met de rap- en dansleraren konden de jonge rappers en streetdancers eindelijk hun talenten aan familie en vrienden laten zien en horen.

Kinderartiesten

Op het grasveld ontpopten kinderen zich tot ware circusartiesten, boog de ballonkunstenaar de wonderlijkste ballonnencreaties en verschenen steeds mooiere geschminkte gezichtjes. Ouders konden terecht bij de kraam van het Creatief Centrum en iedereen met een liefde voor sieraden kon deze voor een keer zelf ontwerpen en in elkaar zetten.

Hier adem ik

Met het hoofd door een gat was de première te zien van *Hier adem ik*, het foto- en filmproject waarin, in het kader van *Nijmegen Visueel*, bewoners uit Tolhuis zijn vereeuwigd in hun eigen bijzondere woonomgeving.

Aan de andere kant van de heg speelden *Mathilda en Jonathan* theater voor kinderen en konden volwassenen zelf kennis maken met theater tijdens workshops. De dorst kon worden gelest aan de bar of de limonadeolifant en het dweilorkest blies de vrolijkheid de dag in.

Gevelconcert

Met een klinkend gevelconcert werd de avond ingeluid. De vier mannen van *Goed fout* verasten iedereen met absurde en hilarische voorstellingen.

En al liet de techniek hier en daar wat te wensen over, de rappers van *K.O. squad* en de tienkoppige band *Curtains* lieten zich hier niet door uit het veld slaan en trokken iedereen de vloer op, waar werd gedanst tot de stekker er écht uit moest.

Dank aan iedereen die deze dag mede mogelijk heeft gemaakt!

Tekst: Cindy Meurs

Foto's: Wijkplatform Tolhuis-Teersdijk

Onthullende voorstelling van Goed Fout

Tijdens het festival in Tolhuis gaf theatergroep *Goed Fout* een verrassende en onthullende voorstelling. Het publiek was in vervoering. De foto spreekt voor zich.

Tekst en foto: Wijkplatform Tolhuis-Teersdijk

Nieuwe kleurrijke inwoners voor Tolhuis

'Geheel in stijl met het Darwin jaar heeft Tolhuis in hun wijk voor nieuwe beesten gezorgd. Bij de parade werden onze nieuwelingen liefdevol megedragen en aan de wijk getoond! Wij zullen ze geheel in stijl van onze creatieve wijk opvoeden, en bij de eerstvolgende gelegenheid zijn we weer van de partij.' (Tekst en foto's: Wijkplatform Tolhuis-Teersdijk)

Spoorlijn veroorzaakt geluidsoverlast

Sinds de sloop van het voormalige ROC is de geluidsoverlast door het spoor voor de bewoners in Zwanenveld erg toegenomen. De Stichting Wijkdeel Zwanenveld Oost heeft hierover contact opgenomen met de projectontwikkelaar. Ze informeert naar de stand van zaken en wat er aan gedaan gaat worden.

In een e-mail van 21 juli 2009 laat de projectontwikkelaar weten dat de ROC-locatie een zwaar geluidsbelaste plek is en dat in de rest van de wijk het geluid als een probleem wordt ervaren. Voor de nieuwbouw zijn de normen voor het geluid vastgelegd in de zogenoemde R&A. Bij een oplossing van het geluidprobleem van het voormalige ROC-locatie zal de omliggende buurt baat hebben.

Bouw De Kluijskamp

Aan de Zwanenstraat in Lindenholt worden appartementen gebouwd, waarvan 21 woningen geclusterd verhuurd zouden worden aan Iriszorg. Deze waren bestemd voor personen die in een traject zitten voor het afkicken van drugs- en drankverslaafden.

Het gebouw komt naast het Maas-Waaskanaal en de Wijchenseweg. Dat is vlakbij de plek waar het jeugdhonk gebouwd wordt, op de hoek van de 43^e en 46^e straat in Zwanenveld. Hierdoor zouden problemen kunnen ontstaan. Het bestuur van de Stichting Wijkdeel Zwa-

Ontwerp

De projectontwikkelaar is op dit moment bezig met een ontwerp waarbij niet meer gedacht wordt aan een geluidscherm op het spoortalud. Het effect moet hetzelfde zijn: een aanvaardbaar geluidniveau bij de achterliggende bebouwing.

Voorstel

De projectontwikkelaar gaat op korte termijn het voorstel aan de gemeente Nijmegen voorleggen. Wanneer de invulling van het voorstel kan worden uitgevoerd, is nog niet te zeggen. Een en ander is afhankelijk van de uitwerking, procedures, verkoop en andere zaken.

Tekst: Ron de Haan

Foto: Ron Disveld

nenveld Oost heeft contact gezocht met het Bewonercomité De Kluijskamp. Hieruit bleek dat het comité er ook niet gelukkig mee was. Zij hebben bezwaar gemaakt.

Vragen

De Stichting Wijkdeel Zwanenveld Oost heeft per e-mail vragen gesteld en bezwaren aangegeven aan woningcorporatie WoonGenoot en Iriszorg. Per e-mail hebben zij op 6 juli 2009 de stichting medegedeeld dat zij de gezamenlijke overeenkomst van 21 appartementen geclusterd voor Drugs en Drankverslaafden aan de Zwanenstraat in Lindenholt beëindigen.

Tekst: Ron de Haan

Parkeerterrein 61^e straat binnenkort opgeknapt

Het parkeerterrein bij de gele flat aan de 61^e en 62^e straat in Zwanenveld wordt opgeknapt. Hierna hebben alle terreinen bij de gekleurde flats een grote beurt gehad.

De parkeerterreinen bij de gele, groene, blauwe en rode flats konden een opknapbeurt gebruiken. Bij de blauwe en rode flats is dat vorig jaar gebeurd, bij de groene dit voorjaar. Waar nodig is de bestrating verbeterd en zijn extra parkeerplaatsen aangelegd. Ook zijn de groenvoorzieningen aangepakt. Zo is bij de groene flat de woeste struikenpartij, die het terrein sociaal onveilig maakte, vervangen door lage beplanting. Dit najaar is als laatste de gele flat aan de beurt. Een van de dingen die veranderen, is de aanleg van op- en afritjes naar de trottoirs bij de tweede ingang van het parkeerterrein.

Tekst en foto: René van Berlo

16e straat krijgt nieuw speeltoestel

In Zwanenveld 16e straat is een speelplek met verschillende speeltoestellen. Eén speeltoestel is vorig jaar verwijderd vanwege vandalisme.

Dit jaar is de korfschommel voor de derde keer vernield. Het duurt steeds erg lang voordat dit soort toestellen gerepareerd is. De gemeente wil daarom een ander type toestel/schommel plaatsen dat minder vandalismegevoelig is. In samenwerking met geïnteresseerde bewoners heeft zij een keuze gemaakt.

Tekst: gemeente Nijmegen

Bezwaar tegen kap op Zeegersterrein

De bouw van de Drie Zwanen op het Zeegersterrein gaat voorlopig niet door (zie ook bladzijde 17). De projectontwikkelaar heeft bij de gemeente Nijmegen wel een aanvraag ingediend voor een kapvergunning voor 41 bomen.

Op het terrein staan vijf waardevolle bomen. In opdracht van de gemeente Nijmegen heeft Cobra boomadviseurs bv. een taxatierapport gemaakt over de waarde van deze bomen. Volgens het rapport zijn ze 60.696 euro waard. De projectontwikkelaar moet dit bedrag eerst storten in de gemeentelijke kas. Voor dit bedrag zullen groenprojecten in de nabijheid van het project uitgevoerd worden.

In een aanvraag staat het kappen van een eik. Volgens de boomdeskundige van de Stichting Wijkdeel Zwanenveld Oost is dit geen eik maar een zeldzame moerasedik. In de aanvraag staat ook het kappen van tien acacia's, maar op de bijgevoegde tekening staan meer dan tien acacia's aangegeven.

De werkgroep Groen en Cultuurhistorie van De Zevensprong, Stichting Wijkdeel Zwanenveld Oost en mevrouw Brugmans, wonend aan de Oude Dukenburgseweg, hebben bezwaarschriften ingediend tegen de volledige aanvraag van de kapvergunning.

In de bezwaarschriften zijn ook de volgende opmerkingen geplaatst. Volgens de tekening komt er een parkeerplaats vlak onder de oude Amerikaanse eiken die staan aan de Oude Dukenburgseweg. Hierdoor wordt de waterhouding van deze bomen ernstig geschaad c.q. verstoord. Aan een kant is er dan asfalt; de andere kant is dichtgelegd met klinkers. Dat geldt ook voor een Amerikaanse eik, waar pal naast een uitrit van de Drie Zwanen komt. Als dit doorgaat is er voor deze oude Amerikaanse eiken geen lang leven beschoren, hetgeen de cultuurhistorische laan Oude Dukenburgseweg niet ten goede komt.

Tekst: Ron de Haan

Foto: Ron Disveld

de Dukenburger - oktober 2009

Dependance wijkcentrum in Zwanenveld

De gemeente realiseert een dependance van Wijkcentrum Dukenburg in Zwanenveld. Deze komt in de voormalige gemeentesecretarie bij Winkelcentrum Dukenburg.

De bewonerscommissies in Zwanenveld hebben de gemeente gevraagd een ontmoetingsruimte voor ouderen te realiseren. Tegelijkertijd zit Wijkcentrum Dukenburg in Meijhorst overvol. De oplossing voor beide problemen is nu gevonden in de voormalige gemeentesecretarie, gelegen nabij de Blokkeringang van Winkelcentrum Dukenburg.

Ruimtes

In het pand zijn twee grote ruimtes, drie kamers, een keukentje en een toiletgroep. Wijkcentrum Dukenburg gaat het beheren. De dependance wordt een algemeen wijkcentrum, ook bedoeld voor mensen van buiten Zwanenveld. In de grootste zaal is de ontmoetingsruimte voor ouderen gepland. Er komt een koffieautomaat. Als het centrum druk gebruikt wordt, komen er uitgebreidere horecavoorzieningen.

Om dit alles te kunnen realiseren, moet het pand opgeknapt worden. Dit kost 3½ ton. Zodra de financiering rond is, gaat men aan de slag. De gemeente hoopt het nieuwe centrum nog dit jaar te kunnen openen.

Tekst: René van Berlo en Jan van Dijk

Foto: Ron Disveld

30 oktober Halloween

Het Halloweenfeest van 2008 in de 40'er straten was een groot succes. 4kids2play heeft besloten om dit jaar heel Zwanenveld uit te nodigen om mee te doen.

Het Halloweenfeest is dit keer op 30 oktober. Het programma: 18.00-18.15 verzamelen bij Openwijkschool Zwanenveld. De kinderen kunnen zelf een lampion meenemen, maar kunnen deze ook van de organisatie krijgen. Evenals vorig jaar zorgt de organisatie voor een zakje waar de lekkernijen in verzameld

kunnen worden. 18.15-18.30 vertrek verschillende groepjes kinderen. 19.30-20.00 terug bij de school waar de kinderen natuurlijk een griezelige ontvangst staat te wachten. Ook ouders zijn hierbij van harte welkom. Voor soep en broodjes wordt gezorgd!

Wanneer je je nog niet hebt aangemeld via de flyer die in september in Zwanenveld is verspreid, dan kun je dat alsnog doen via een briefje bij Gerda van Doorn, nummer 45-01, of via e-mail: m.mondria@tandemwelzijn.nl.

Tekst: 4kids2play

Foto: Marianne Mondria, Léon van Kempen

Mozaïekbanken bij Uilenbosje in gebruik genomen

Ze staan er prachtig bij, de twee mozaïekbanken bij het Uilenbosje in Lankforst. Op 10 juli werden de beide kunstwerken van Mireille Ligterink door leerlingen van de Nutsschool in Lankforst onthuld.

Lianne Dappers en Raisa Schreuder hadden meegedaan aan de ontwerpwedstrijd voor het kunstproject van *Nijmegen Visueel*. De ontwerpen van de beide meisjes waren vervolgens

door de kunstnares in de versieringen van de banken verwerkt. Op de ene bank zijn bloemmotieven afgebeeld, de andere bank toont beelden uit de dierenwereld.

Dat Lankforst sinds enkele maanden twee fraaie banken rijker is, is overigens niet alleen aan Mireille Ligterink en de leerlingen van de Nutsschool, maar natuurlijk ook aan de initiatiefnemer van het kunstproject, de stichting

Pink Sweater, te danken. Ook de gemeente Nijmegen en de stichting SOLID hebben een belangrijke bijdrage geleverd om het project in Lankforst tot een goed einde te brengen.

Niet geheel toevallig kon na de onthulling van de beide banken meteen het zogenaamde *Ommetje Lankforst* worden gelanceerd. Alle aanwezigen kregen een fraaie folder overhandigd waarin op overzichtelijke wijze een interessante wandeling door de mooie omgeving van Lankforst is uitgestippeld. Het gezelschap maakte meteen van de gelegenheid gebruik om een deel van de wandelroute af te leggen, namelijk richting *Landhuis de Duckenburg*, waar iedereen wat te drinken werd aangeboden.

Nijmegen Visueel

Op vrijdag 4 september is in LUX het kunstproject, waaraan alle Nijmeegse wijken hebben deelgenomen, afgesloten met de presentatie van een dvd, waarin alle kunstwerken die het afgelopen jaar tot stand zijn gekomen, de revue passeren. Op vele plaatsen in de stad zijn daarna de kunstwerken gedurende de maand september op beeldschermen te bewonderen geweest. Uiteraard is het de bedoeling dat men daarna blijvend kan genieten van de echte kunstwerken die men overal in de stad kan aantreffen. In ieder geval nodigt Lankforst alle Nijmegenaren uit om eens een *ommetje* door onze groene wijk te maken en daarbij ook even uit te rusten op de fraaie banken bij het Uilenbosje.

Tekst en foto: Jos van Broekhoven

Uitnodiging

De Nutsschool Lankforst bestaat veertig jaar. Dat hebben we gevierd in juni met vier dagen feest. Ook de oud-leerlingen en oud-teamleden vergeten we natuurlijk niet. Hierbij nodigen wij je uit voor onze reünie.

Op 10 oktober 2009 is er van 20.00-24.00 uur een reünie op school. Al onze oud-leerlingen en oud-teamleden zijn dan van harte welkom. Heb je iemand al tijden niet meer ontmoet en vraag je je af hoe het met hem/haar is? Of wil je beslist een oude vlam nog eens zien? Grijp dan je kans en kom naar de reünie. Geef je op voor die reünie via het e-mailadres: dir.nutsschool@nutsschoollankforst.nl. Geef dit alstublieft ook door aan oud-klasgenoten. We hopen zoveel mogelijk oud-leerlingen te bereiken.

Tekst en foto: Nutsschool Lankforst

Lankforst: Eldorado voor schatgravers en etherpiraten

Wat in de zestiger jaren van de vorige eeuw van het ooit zo trotse landgoed Duckenburg nog restte, verdween bij de aanleg van het nieuwe stadsdeel Dukenburg onder asfaltwegen, huizen en flats. Twee kleine bospercelen (het Uilenbosje en het Douglasbosje) en enkele lanen bleven min of meer gespaard. Het Grand Canal verloor zijn oorspronkelijke vorm en betekenis als zichtas in het landschap. Huize Duckenburg werd door de gemeente verkocht en kreeg een horeca-bestemming.

Lankforst behoorde tot de wijken, die het eerst werden voltooid. De bebouwing vond vooral plaats in de oostelijke helft van de wijk, terwijl in de westelijke helft het groene karakter van de wijk de overhand hield. De scheidslijn tussen beide delen werd gevormd door de 60^e straat, een wat saaie naam voor een fraaie laan van het voormalige landgoed. (Gelukkig kon deze 'straat' enkele jaren geleden omgedoopt worden in *Duckenburgpad*.) In een hoog tempo kwamen ruim duizend woningen tot stand, voor een groot gedeelte laagbouw, maar ook maisonnettes, middelhoge flats en hoogbouw.

Schatgravers

Toen de grondwerkzaamheden voor de fundering van de Valckenaer-flats begonnen, stuitten de bouwers al snel op de restanten van het voormalige kasteel. Aangezien de flats op de afgesproken tijd moesten en zouden worden opgeleverd, kon er door de Nijmeegse archeologen maar even onderzoek worden gedaan. Daarna mocht de Dukenburgse jeugd een paar dagen bezit van het terrein nemen. Dat leverde een prachtige tijd op voor de jonge bewoners van het nieuwe stadsdeel waar destijds nog niet zoveel te beleven was. Veel meer dan wat oude scherven hebben ze waarschijnlijk niet gevonden, maar dat mocht de pret van het schatgraven niet drukken.

...en etherpiraten

Kort daarna verrees op deze historische plek de 'hippe hoogbouw' van de Valckenaer, die al spoedig zeer geschikt leek als behuizing voor *Radio Keizerstad*, de populairste piratenzender ooit. Keizerstad produceerde in de tachtiger jaren van de vorige eeuw een uitstekend regionaal radioprogramma, dat tot ver voorbij Utrecht ontvangen kon worden. De antenne stond op het dak van de flat aan de 53^e straat. De studio was op twaalf hoog, de zender zat onder het

Kinderkoor viert 40-jarig bestaan

Op zondag 28 juni jl. vierde het kinderkoor van de kerk in Meijhorst zijn veertigjarig bestaan.

Dat werd in eerste instantie gevierd in de kerk. Het slot van die viering werd gehouden in Lankforst bij het Uilenbosje, op de steigers boven de waterpartij. Deze steigers zijn aangelegd in het kader van het opknappen van het

Uilenbosje. Het was erg leuk om te zien, dat ze nu werden gebruikt. Na de viering werden door het kinderkoor nog verschillende liedjes gezongen. Het aan de overzijde van het water aanwezige publiek genoot er zichtbaar van. Ook voor koffie en cake was gezorgd.

**Tekst: Deddy en Berry Aalders
Foto: Jos van Broekhoven**

keukenblok en het platenarchief op zeven hoog.

Radio Keizerstad was een zeer hardnekkige radiopiraat, die telkens uit de lucht werd gehaald. Dit had echter niet zoveel effect, want zelfs wanneer het 'management' van het zendstation op het politiebureau zat, nam een 'reserve-organisatie' de uitzendingen over, zodat de zender enkele uren na een inval al weer in de ether was. Bij invallen van de politie werd steeds de antenne op het dak vernield, in de ontluichtingskoker van de cv-installatie van het gebouw hing dan echter een compleet nieuwe antenne-installatie klaar.

Eind jaren '80 werd de druk op Keizerstad zo ver opgevoerd, dat de radiopiraat op 5 november 1989 uit de lucht ging. In april 1990 hervatte Keizerstad haar uitzendingen vanuit Elst als publieke streekomroep.

Tekst: Jos van Broekhoven

Fragment van de voorkant van het nieuwe Ommetje Lankforst. De folder is te downloaden op www.nijmegen.nl/ommetjes

Portret

In deze rubriek maakt u kennis met vrijwilligers en vrijwilligsters die actief zijn in De Zevensprong. Deze keer is mevrouw Wiepy van Kuppenveld-Smits aan de beurt. In haar scootmobiel en met haar hulphond Douwe is ze in Dukenburg een bekende verschijning.

Ze is als kind van schippers geboren in Beneden-Leeuwen. Door een lichamelijke beperking heeft ze tot haar vijftiende in de Sint Maartenskliniek gelegen. Na de mulo en het conservatorium heeft ze als docente muziek en informatica op middelbare scholen lesgegeven. Binnenkort hoopt ze het diploma rolstoeldans-instructeur te halen. Als vrijwillig medewerkster van de *Stichting Hulphond* te Herpen geeft ze gastlessen over wat een hulphond allemaal doet en betekent voor haar of zijn baasje. Wiepy, voor bekenden, heeft na haar huwelijk in Nijmegen-Oost gewoond en is begin jaren negentig in Meijhorst komen wonen. Ze hebben twee kinderen en een kleinkind. Haar hobby's zijn onder andere haar hond, muziek, lezen en het borduren van voornamelijk klaprozen.

Een jaartje geleden heeft ze zich in het promoten van rolstoel- en rollatordansen gestort. Op 10 september was in het Wijkcentrum Dukenburg de eerste door haar georganiseerde demonstratie. Vanaf 17 september 2009 kunnen liefhebbers iedere donderdagavond van 19.30 tot 22.00 uur in de grote zaal van het Wijkcentrum Dukenburg, Meijhorst 70-39, terecht voor lessen in duo en combi ballroom en latin dansen.

Rolling Wheels i.o.

Bij voldoende belangstelling en vrijwilligers wordt te zijner tijd een vereniging of stichting opgericht, maar voorlopig is de *Stichting Bewonersplatform Meijhorst* de rechtspersoon waaronder de activiteiten plaatsvinden.

Tekst en foto: Peter van den Braak

Jaarlijkse grofvuilactie

De jaarlijkse grofvuilactie bij de Meijhorst maisonnettes vond dit jaar op 1 juli plaats. Ongelooflijk wat er in heel korte tijd op diverse plaatsen op straat kwam te staan.

Een vloot van vuilniswagens maakte korte metten met de afdankertjes. Na afloop kregen de straten een gedegen veegbeurt, zodat om 10 uur alles weer schoon was.

Deze manier van aanpak werkte. Het zou voor de hele wijk een oplossing zijn ter voorkoming van illegaal storten.

Grofvuil acties, de bewoners wachten erop

Peter Saras, secretaris Commissie VORM

Nijmegen Visueel

Op 4 september is de expositie van Nijmegen Visueel, het kunstproject in de wijken officieel geopend door burgemeester Thom de Graaf. De opening vond plaats in LUX in het centrum van Nijmegen.

Het afgelopen jaar hebben kunstenaars veelal in interactie met bewoners in 24 Nijmeegse wijken een kunstproductie gemaakt die de wijk symboliseert. In de meeste wijken is de samenwerking met bewoners goed gelukt. Alle 24 kunstproducties zijn samen op video vastgelegd en vormen als geheel een artistieke impressie van Nijmegen en haar wijken.

Voor Meijhorst heeft Peter Saras een groot aantal foto's geleverd die door Ralph Schmitz, de aan ons toegewezen kunstenaar, in de videopresentatie is verwerkt.

Vanaf 4 september zijn (waren) de videopresentaties op een groot aantal plaatsen in Nijmegen te bekijken. Informatie over het programma en een video over de tot stand koming van het kunstproject is te bekijken op: www.nijmegenvisueel.nl.

Dvd

De officiële dvd in een luxe kartonnenverpakking met uitvouwbare poster, waar uitleg over alle films en wijken wordt gegeven, is voor vijf euro (zeven euro inclusief verzendkosten) te bestellen via info@pink-sweater.nl.

De dvd is een interessante aanrader voor de liefhebber.

Tekst: Peter van den Braak

Sloop voormalige kleuterschool

Juni 2009, 27^e straat Meijhorst, nog even en er groeit weer gras

De meeste buurtbewoners zijn tevreden nu de voormalige kleuterschool aan de 27^e straat, beter bekend onder de naam BAS-gebouwtje, is gesloopt. Vrijwilligersorganisaties van diverse pluimage hadden er hun thuis. De slechte staat van onderhoud en de overlast, vaak tot in de kleine uurtjes, door het min of meer illegale gebruik liet de gemeente geen andere keus.

De legale gebruikers hebben elders onderdak gevonden. In twee weken tijd werd alles met

de grond gelijk gemaakt. De materialen werden gesorteerd op hout bij hout, steen bij steen en ijzer bij ijzer en daarna afgevoerd. Het terrein werd geëgaliseerd en ingezaaid.

Daarmee is de weg vrij voor de uitbreiding van de RK Daltonschool de Meiboom die als openwiskool voor kinderen en ouders het middelpunt van de wijk is.

Tekst: Peter van den Braak

Foto: Peter Saras

Straatcoaches voor Meijhorst

Zoals u via de plaatselijke pers heeft kunnen vernemen, is de afdeling veiligheid van de gemeente Nijmegen bezig met de voorbereiding en starten van de inzet van straatcoaches in Meijhorst.

Een van de onderdelen van het integraal actieplan voor het verminderen van de overlast in Meijhorst is het inzetten van straatcoaches en een gezinscoach vanaf 1 september 2009. Deze straatcoaches kunnen gezien worden als een pilot voor de hele stad. Primaire doelstelling van de straatcoaches is het reduceren van overlast op straat. Straatcoaches zijn gekwalificeerde straathoekwerkers, die in de uren dat overlast plaatsvindt actief contact leggen met jongeren(groepen). Ze weten de weg in het netwerk van zorg en hulpverlening en kunnen de jongeren met raad en daad bijstaan.

Meer informatie volgt middels een folder.

Tekst: Peter van den Braak

Leer je burens kennen

Op zaterdag 11 juli heeft, op het Schoolplein van De Meiboom in de Meijhorst, een zeer geslaagd buurtfeest onder het motto *Leer je burens kennen* plaatsgevonden.

Het buurtfeest stond in het teken van ontmoeting en kennismaking en werd georganiseerd door en voor de bewoners van de 20er en 50er straten en een deel van 11e, 12e en 13e straat Meijhorst. De gemeente Nijmegen heeft uit het budget wijkactiviteiten een bijdrage voor dit buurtontmoetingsfeest geleverd.

Op het programma stonden onder andere samen mozaïeken, djembé spelen, dansen, picknicken, eigengemaakte hapjes uitwisselen en wijkfoto's bekijken. Voor de kinderen was er schminken, stoepkrijten en een springkussen.

Helaas waren er geen foto's van voldoende kwaliteit beschikbaar om op deze pagina's af te drukken.

Tekst: Peter van den Braak

Column

Hangjongeren zijn van alle tijden, alleen de naam voor deze groep jongeren is relatief nieuw. In mijn jeugd, einde jaren veertig tot begin jaren vijftig in de vorige eeuw, werden wij nozems genoemd. Wij hingen ook op pleintjes en straathoeken om te chillen, hoewel dat woord niet in de huidige betekenis werd gebruikt. Ook wij waren lang niet overal welkom.

Een van de populairste hangplekken in die tijd was op het Keizer Karelplein, op de stoep voor de noodwinkel van V&D, waar nu de ABN AMRO gevestigd is.

Een deel van de huidige jeugd heeft de mond vol over discriminatie, maar dat is niets vergeleken met toen. Nederland was de door de verzuiling verdeeld in tientallen soorten mensen en dus ook 'onze stoep'. Wij maakten toen als vanzelfsprekend onderscheid op basis van geloof, maatschappelijke afkomst, de buurt of straat waarin je woonde, de school die je bezocht, de kleding die je droeg, de brommer die je bereed en ga zo maar door. Vriendschappen, verkeringen en huwelijken tussen de verschillende soorten mensen werd ten stelligste afgeraden en door ouders verboden. Een veel gebruikte opmerking was 'Dat doet ons soort mensen niet' of juist wel.

Eind jaren zestig van de vorige eeuw begon de verzuiling af te brokkelen en daarmee kwam een einde aan een deel van de discriminatie. Er kwamen gelijke rechten voor alle bewoners van Nederland. Nu hebben we een nieuw probleem omdat een klein deel van de jongeren als ze op hun luidruchtigheid worden aangesproken menen gediscrimineerd te worden, terwijl alleen hun gedrag in het geding is.

De hamvraag is: hoe komen we met deze jongeren in gesprek en hoe overtuigen we de grote groep van niet criminele jongeren van onze goede wil onder het motto:

Make this world a better place

Pjotr

Stichting Bewonersplatform Meijhorst
www.meijhorst.nl

Even voorstellen: Ad Pulles

Tijd om opnieuw kennis te maken met een bewoner van Aldenhof. Deze keer vertelt Ad Pulles over zijn leven, zijn passies en Aldenhof.

Zaterdagavond. Op tafel een geschiedenisatlas uit 1933, oude en nieuwe (pas gekregen) boeken over Nijmegen. Naast me zit Ad Pulles, een kwieke 80-plusser.

‘Ja, de interesse over vroegere tijd zit in mijn bloed. Dat heb ik van mijn vader,’ zegt Ad Pulles. Hij laat tussentijds de atlas zien.

Wie is Ad Pulles?

Vanaf 1974 woont hij samen met zijn vrouw Ine in Aldenhof. Menig bewoner in Aldenhof zal hem kennen, al is het maar van zijn dagelijkse wandelingen al of niet met plastic tasje oud glas richting glasbak.

‘Na mijn hartoperatie zei de dokter dat ik minimaal een uur per dag moest gaan wandelen,’ zegt Ad. Aansluitend vertelt hij over zijn verdere dagelijkse bezigheden.

‘Elke dag ben ik bezig met het bestuderen van de Franse en Duitse taal. Ik geef zelfs Franse les aan een dame. Een ander zeer boeiend onderwerp is geschiedenis en vooral die van Nijmegen.’ Over diverse gebeurtenissen kan hij je tot in details vertellen.

‘Sterrenkunde, geweldig om bij heldere lucht

Jupiter te zien. Ik mag graag het park even inlopen om naar de sterrenhemel te kijken: je hebt daar veel minder hinder van lichtvervuiling,’ zegt Ad.

‘Mijn laatste nieuwe hobby is weerkunde.’ Gevolgd door verschillende soorten cumuli (wolkenpartijen) die kunnen voorkomen in de lucht.

Leergierig

Het is duidelijk: Ad is een leergierig man. Hij leeft helemaal op als hij iets kan gaan uitzoeken tot op de bodem en het liefst schrijft hij er daarna een stuk over.

Zijn naam prijkt dan ook meerdere keren onder ingezonden artikelen. Logisch als je zo bevlogen bent door de vele uiteenlopende interesses!

Dagelijks spelt hij de krant van voor tot achter. ‘Spellen in letterlijke en figuurlijke betekenis want spelfouten vallen mij direct op! Vroeger als corrector bij *de Gelderlander* heb ik natuurlijk heel wat teksten gezien. Eigenlijk was ik liever journalist geworden maar op één of andere manier is het anders gelopen. Daarvandaan zal mijn passie voor het schrijven zijn voortgekomen,’ vertelt hij.

Trein

Een andere passie van Ad Pulles is de trein. Geld gaat hij al of niet met zijn vrouw op pad

en zoekt een bestemming waarover hij vooraf gelezen heeft. Zo ook over Roodeschool in het uiterste puntje van Groningen.

‘Een heel leuke ervaring: het eindpunt van de trein in het meest noordelijke station in Nederland. De conducteur vertelde me dat ik zelfs de enige passagier was in die hele trein tussen Roodeschool en Uithuizermeeden.’

Aldenhof

Ad en zijn vrouw wonen nog steeds met plezier in Aldenhof. ‘We hebben eigenlijk nooit aan verhuizen gedacht. We hebben goede contacten in de buurt en op momenten dat het nodig is kunnen we rekenen op hulp van omwonenden. Maar we lopen de deur niet bij elkaar plat.’

Ad vervolgt: ‘Er woont een grote diversiteit aan mensen hier in de wijk. Het is net geen dorp. Aldenhof is een buitenwijk met voordelen: kijk naar het stadspark en de Berendonck. De Hatertse Vennen naast de deur.’

Als afsluiting geeft Ad een rondleiding in zijn werkkamer: zonder computer! Alles wat hij op papier zet, wordt met de hand geschreven. Boeken en verder foto’s waar hij opnieuw gepassioneerd over vertelt. En niet te vergeten de spoorwegkaart van de NS met Roodeschool als meest noordelijke station van Nederland.

Tekst en foto: Caren van Dijk

De Orangerie

Voor deze uitgave van *de Dukenburger* heb ik in zorgcentrum *de Orangerie* in Malvert gesproken met zorgbemiddelaar van ZZG zorggroep, de heer Wout Beset.

Omdat in verzorginghuizen en verpleeghuizen niet alleen ouderen wonen, praat ik over bewoners.

Bewoners

De Orangerie telt 77 bewoners, waarvan 56 in het verzorginghuis en 21 in het verpleeghuis, afdeling PG (Psycho Geriatrie). Tevens zijn er dertien TOP-kamers, waar mensen tijdelijk kunnen verblijven. Daarbij komen elke dag nog tien mensen voor dagbehandeling.

In het gebouw verzorgt de SWON (Stichting Welzijn Ouderen Nijmegen) de dagopvang, die dagelijks varieert in het aantal deelnemers. De indicatie wordt gedaan door de CIZ (alles in een) waarbij de zorgbehoevende kan aangeven in welk 'huis' hij of zij graag wil wonen. Ook in Nijmegen is veel bureaucratie, terwijl de eigenlijke indicatie niet meer is dan een paspoortje tot zorg.

Momenteel is er voor de Orangerie een wachtlijst van achttien personen, die de heer Beset als zorgbemiddelaar ondersteunt bij de overbrugging, verwerking en acceptatie.

Activiteiten

In de Orangerie worden zeer veel activiteiten georganiseerd, zoals: schilderen, dansen, sjoulen, handenarbeid, koersbal, bingo, toneel, reiki-herenochtenden, die de heren zelf invullen,

en lingo, waarbij een beamer in de huiskamer staat, zodat alle bewoners mee kunnen doen. Het wordt dan een soort onderlinge competitie. Daarnaast worden er samen met huize *de Doekenborg* regelmatig themaweken gehouden, zoals: Indië, waarbij een heerlijke Indische maaltijd werd geserveerd, kermisweek en jongstleden augustus de herdenking van de capitulatie van Japan.

Frietmiddag

Ook is er maandelijks een *frietmiddag* waarbij lekker ongezond wordt gegeten. Verder zijn er uitjes naar Winkelcentrum Dukenburg en Kronenburg. Een paar maal per jaar is er een *winkeltje* in het huis waar de bewoners kleding, schoenen en sieraden kunnen kopen. Binnen het gebouw heeft de KION twee peuterspeelzalen. Met grote regelmaat zijn er activiteiten van peuters samen met bewoners.

Vrijwilligers

Dit alles kan niet plaatsvinden zonder de medewerking van vrijwilligers. Gelukkig heeft de Orangerie er tientallen, op wie zij steeds weer een beroep kan doen en met wie de leiding en bewoners enorm blij zijn. Wat doen we zonder hen, geweldig die inzet! (Noot van de schrijfter.) Kortom, alles wordt in het werk gezet om het de bewoners naar hun zin te maken.

Tekst: Helmie Cornelissen

Foto's: Bart Noordijk

Grotere duikers

Om het water beter af te kunnen voeren na de waterpeilverhoging van het kanaal, worden in de vijvers van Malvert grotere duikers geplaatst, waarvan een deel boven water blijft.

Dit project houdt echter wel in dat bosplantsoen - stukken haag - en veertien bomen tussen de 13^e straat in Malvert en de Van Apelterenweg het moeten ontgelden. Aldus Klaas Terwisscha van de gemeente. Dat leek me wel erg veel, dus

Speeltuinen

Zoals u in een van de vorige uitgaven van *de Dukenburger* heeft kunnen lezen, zouden in speeltuinen in 21^e en 30^e straat nieuwe speelattributen worden geplaatst.

Voor de 21^e straat is een extra toestel in bestelling, maar de speeltuin 30^e straat is inmiddels ingericht. De foto's laten het verschil zien tussen voorheen het nu en spreken voor zich. Prima dus. In de volgende *Dukenburger* de foto's van speeltuin 21^e straat.

Tekst en foto's: Helmie Cornelissen

Boven oude, onder nieuwe speeltuin 30^e straat

heb ik met Jaqueline Veltmeijer - die veel van bomen weet - secretaris van werkgroep Groen en Cultuurhistorie van De Zevensprong, alle bomen bij de vijvers bekeken die op de nominatie staan om gerooid te worden. Daar zijn mooie en goede oude exemplaren bij.

Binnenkort gaat de werkgroep Groen met de heer Terwisscha in gesprek om de schade zoveel mogelijk te beperken en een compensatie te krijgen voor de te rooien bomen. Ik houd u op de hoogte.

Tekst: Helmie Cornelissen

Eindresultaat overleg gemeente over kruispunt 10^e straat - Van Boetbergweg

Tijdelijke afzettingen kruispunt 10^e straat Weezenhof - Van Boetbergweg

Na het bericht in De Gelderlander op vrijdag 19 juni over de reconstructie van het kruispunt 10^e straat Weezenhof - Van Boetbergweg is op initiatief van het Bewonersplatform Weezenhof spoedoverleg met de gemeente op gang gekomen over deze plannen.

1. Verlegging van het fietspad op het kruispunt dichterbij de Van Boetbergweg toe zal resulteren in verslechtering van de veiligheid doordat afslaande vrachtwagens en bussen met hun 'staart' het rechtdoorgaande verkeer zullen hinderen wanneer zij wachten voor fietsers.

Uiteindelijk heeft de gemeente besloten het fietspad op het kruispunt niet te verleggen, maar het te verhogen (zogenaamde 50-kilometerdrempel) en van rood asfalt te voorzien vanwege de betere zichtbaarheid. Dit gebeurt met instemming van busmaatschappij Novio.

2. Versmalling van de uitgang van de wijk van twee rijstroken tot één zal resulteren in nog langere wachttijden dan nu reeds het geval is om de wijk uit te komen, vooral in de spitsuren.

Dit onderdeel van het oorspronkelijke plan wordt niet uitgevoerd. Rechtsafslaand verkeer stadinwaarts blijft gescheiden van linksafslaand verkeer richting A73.

3. Opheffing van de aparte strook voor het rechtsafstaande verkeer de wijk in (komend uit de richting van de A73) zal resulteren in nog langere files op de Van Boetbergweg stadinwaarts, vooral in de spitsuren. Voor fietsers is er geen toename in veiligheid.

Uiteindelijk heeft de gemeente toegezegd dit

onderdeel van het plan niet uit te voeren. De reeds verwijderde wegrand is hersteld. De werkzaamheden zijn in week 38 (14 tot 18 september) afgerond.

Procedureel

Helaas heeft tijdig overleg tussen de gemeente en het bewonersplatform over de geplande reconstructie voorafgaand aan de start van de werkzaamheden ontbroken. Dit is niet in overeenstemming met het gemeentelijke beleid met betrekking tot bewonersparticipatie, waarbij de gemeente zorg draagt voor de informatie die nodig is voor een zorgvuldig participatieproces.

Slechts onder grote tijdsdruk en met veel inspanningen is het gelukt om de uitvoering van het reconstructieplan nog juist op tijd te stoppen en herziening van het oorspronkelijke plan te bewerkstelligen.

Het bewonersplatform heeft hiertegen bij de betreffende leidinggevenden van de gemeente schriftelijk geprotesteerd met als doel herhaling van deze gang van zaken bij volgende projecten te voorkomen. In deze brief is tevens verwezen naar de ernstige verontrusting die leidde tot een groot aantal reacties op de website www.weezenhofcentraal.nl.

In een officieel antwoord heeft de gemeente erkend dat eerder overleg wenselijk was geweest. Ook is toegezegd dat de interne afspraken over bewonerscommunicatie worden aangescherpt.

Tekst: Roelof van Dalen en Bart Noordijk
Foto's: Marc van Nijnatten

Overleg van bewoners met gemeenteambtenaren en raadsleden

Vennen krijgen een meer open karakter

Inderdaad nieuwe heide

Bewonersvereniging Hart van de Weezenhof en enkele platformleden hebben zich begin juli laten bijpraten door Staatsbosbeheer (SBB) over welke planten en natuur in het Hatertse vennengebied terug verwacht worden. Via het Vennenplatform, recentelijk opnieuw leven ingeblazen, houden verschillende partijen, die belang hebben rond de omvorming, elkaar op de hoogte en zijn contacten gelegd tussen SBB en bewoners.

Veldmedewerker Thijmen van Heerden van Staatsbosbeheer gaf toelichting over welke natuur terug moet komen en hoe dat gaat gebeuren; maar kon vooral ook al laten zien waar dat nu al te zien is. Bij kale stukken heuvel, eind vorig jaar afgeplagd tot op het zand, zijn nu al minuscule (struik)heide plantjes te zien die uit het zand opkomen. In de minerale zandlaag onder de begroeiing zijn nog zaden aanwezig die gaan kiemen na afplaggen. Helaas is ook te zien dat braamstruiken kiemen; zeer ongewenst. Een beheersmaatregel tegen bramen is drukbegrazing met schapen die een aantal keren deze bramen moeten kaalvreten: de afgevreten bramen die te zien waren, liepen echter wel weer uit, maar dat zou bij herhaling toch effectief moeten zijn. Hoe dat bij zeventig hectare omvorming georganiseerd moet worden blijft echter de vraag.

Rode lijst

Aan de randen van twee vennen was heel mooi te zien dat er veel beschermde soorten vrij snel weer langs het water terugkeren na het weghalen van bomen en struiken. Er was een hele zone rood van de zonnedauw. Ook witte en bruine snavelbies waren te zien. Uitgelegd werd dat deze planten op de rode lijst staan en dus sterk bedreigd zijn in Nederland. Verder was beenbreek te zien. Door begrazing met schapen slim toe te passen is deze rode-lijst-

Bewonersvereniging Hart van de Weezenhof

Boswachter geeft toelichting

in Hatertse Vennen

soort verspreid naar een tweede standplaats binnen het gebied.

Overtuigend

Het zien van concrete successen van omvorming werkt overtuigend. Hoewel kappen van zoveel volgroeide bomen pijn doet, leidt het wel tot terugkeer van waardevolle natuur. Of het beheer negatieve effecten op termijn kan keren, blijft wel een open vraag, ook gezien de budgetten die dan nodig zijn.

Tekst: Hans-Cees Speel
Foto's: Gaby Petermann

Zonnedauw komt weer meer voor

de Dukenburger - oktober 2009

Bewonersvereniging Hart van de Weezenhof (BHW) behartigt de belangen in het centrum van de wijk.

In 2001 kondigde de eigenaar van 248 woningen centraal in de Weezenhof aan zijn huizen te willen verkopen. Er bleken verschillende belangen. De huurders die zouden blijven huren, wilden dat de eigenaar zich zou blijven inspannen voor een hoog woongenot. De eigenaren in spe wilden een zo laag mogelijke prijs. In 2002 werd besloten een vereniging op te richten die de belangen van alle bewoners zou behartigen, zowel van mensen die zouden blijven huren, als van hen die wilden gaan kopen. In het begin bleek het belangrijk duidelijk informatie uit te wisselen en speculaties te ontkrachten. Verder wilde de vereniging voor een goede onderhandelingspositie de staat van de woningen inventariseren en contacten leggen met externe organisaties, die ons met kennis konden ondersteunen.

Huurhuizen

Nadat het koperscollectief zonder succes bleef, ging een groep bestuursleden aan de slag met aangepaste doelstellingen die nu nog steeds gelden: bij de huizen met huurders werd de strijd gevoerd tegen achterstallig onderhoud en de aanpak van grote vochtproblemen. Regelmatig overleg met verhuurders zorgt voor korte lijnen om structurele problemen van huurders op te lossen. In het verleden waren ook acties met hulp van de Woonbond en de Huurcommissie nodig. Bij invoering van nieuwe wetten is uitleg van rechten en plichten aan leden ook een activiteit.

Koophuizen

Met de verkoop van steeds meer huizen vanaf 2004 werd samenwerking gezocht tussen eigenaren door het gezamenlijk voordelig inkopen van dubbelglas, schilderwerkzaamheden en de vervanging van de daken, soms in samenwerking met de twee verhuurders. In 2008-2009 vond zowel een tweede dubbelglas- als een schilderactie plaats. Ook wordt er jaarlijks een WOZ-actie gehouden, waarbij de WOZ-waarden van de huizen met elkaar uitgewisseld worden.

Leefbaarheid

De huidige doelstellingen van de vereniging zijn niet veranderd, maar de nadruk komt wel meer te liggen op de leefbaarheid van de buurt: door leuke en gezellige activiteiten hebben leden gelegenheid elkaar te leren kennen, of weer eens te zien. De laatste twee jaar konden leden bij elkaar in de tuin kijken en zo nieuwe ideeën

Tuinenschouw juni 2009

opdoen tijdens de tuinenschouw en werd in de Hatertse Vennen een excursie georganiseerd.

Informatie

Naast gezelligheid is er ook plaats voor uitwisselen van informatie. Bij het BHW-café, dat vier tot vijf keer per jaar plaatsvindt in de Prins Clauschool, wordt ontmoeting - met een kopje koffie of thee en een drankje - en informatie-uitwisseling gecombineerd. Zo houden we, naast nieuwsbrieven en bulletins, bewoners op de hoogte van bouwplannen en andere acties van de gemeente.

Anno 2009 is de BHW een sterke hoeksteen in de wijk, met de nadruk op praktische zaken, maar ook vooral om het leuk te maken. Dat dit blijft aanspreken, blijkt ook uit nieuwe leden en de hoge graad van lidmaatschap.

Tekst: Oscar, Froukje, Lydia, Hans-Cees, Gaby
Foto's: Gaby Petermann

32^e straat Weezenhof

Projectoverleg

Afwateringscapaciteit vijvers

Het waterpeil van het Maas-Waalkanaal wordt verhoogd. De gemeente Nijmegen en het Waterschap Rivierenland verwachten daardoor een toename van de kwelstroom. Daardoor zal er meer water via de vijvers vanaf Malvert langs de Van Boetbergweg afgevoerd moeten worden.

De duikers die van vijver naar vijver lopen (onder de Van Apelterenweg, groenstrook tussen Malvert 25^e straat en Van Boetbergweg, Malvert 14^e straat en Malvert 13^e straat), hebben nu een diameter van zeshonderd milimeter en ze liggen continue onder water. Vanwege de doorstroming (verstoppinggevoeligheid) is dat ongewenst. Om de afwatercapaciteit te kunnen blijven garanderen, moet volgens de projectcoördinator de diameter van de duikers worden vergroot en moet gezorgd worden dat een deel van de duiker boven water blijft.

Vernieuwen duikers

Momenteel worden plannen gemaakt voor het vernieuwen van de duikers. Er zijn proefsleuven gemaakt en er is onderzocht of de bestaande duikers uitgegraven moeten worden. Tevens bekijkt men of er een grotere duiker voor in de plaats kan komen of dat men naast de bestaande duiker een nieuwe grotere duiker legt. Welke van de twee oplossingen ook gekozen wordt, het betekent dat er veel ruimte nodig is op plaatsen waar in de grond gewerkt moet worden.

Alles bekeken

Drie wegen zullen afgesloten moeten worden. Bosplantsoen, stukken haag en veertien bomen zullen verwijderd moeten worden. Voor de bomen moet een rooivergunning aangevraagd worden. Ter plekke heeft de werkgroep Groen en Cultuurhistorie met de gemeentelijke projectcoördinator Klaas Terwisscha de plannen en eventuele alternatieven bekeken. Er zullen helaas enkele fraaie moerasediken moeten wijken, maar door wat verschuivingen zullen andere bomen gespaard blijven. De oversteek onder de Van Apelterenweg zal een spectacu-

37ste Kinderbouwdorp Dukendam

Is dit de laatste keer?

Ook dit jaar was Dukendam, het kinderbouwdorp in het Park Wollenwei, gelegen tussen de wijken Malvert en Lankforst, weer een enorm succes. Ruim vierhonderd kinderen, voornamelijk uit Dukenburg, hebben een leuke week gehad. Het was de 37^e keer, maar hopelijk niet de laatste keer.

Het huidige bestuur treedt nog dit jaar af. Er wordt naarstig gezocht naar vrijwilligers die de verantwoordelijke taak van bestuurder van de **Stg. Vakantie Activiteiten Dukenburg** op zich willen nemen. Gevraagd wordt een voorzitter, die de algehele leiding op zich wil en kan nemen, een penningmeester en een secretaris. Tevens is de stichting op zoek naar vrijwilligers en vrijwilligsters om het team te versterken.

Tijdens de opbouw en afbraak van Dukendam moet er hard gewerkt worden. Omdat het soms zwaar werk is, zijn daarvoor jonge enthousiastelingen nodig.

In de aanloop wordt er eens in de vier tot zes weken vergaderd.

Voor meer informatie kunt u terecht bij:
Joke Loose
E-mail: joke.knoope@live.nl
Telefoon: (024) 373 19 95
Jan Peters
E-mail: petleu@kpnplanet.nl
Telefoon: (024) 344 18 17

Tekst: Jan Peters
Foto: Henk van Gaal

laire klus worden en pas plaats kunnen vinden als de werkzaamheden aan de Hatertseweg voltooid zijn. Gedurende de werkzaamheden zal het water in buizen op stellages over de weg heen gebracht moeten worden. Onder het wegdek worden nieuwe buizen aangebracht. Daardoor zal tijdelijk een gehele of gedeeltelijke wegafsluiting nodig zijn.

Uitgebreide informatie volgt.

Tekst en foto: Jacqueline Veltmeijer
namens de werkgroep Groen en Cultuurhistorie

Stichting De Zevensprong Dukenburg
bewoners voor bewoners

www.zevensprongdukenburg.nl

Convenant bewonersparticipatie

De ondertekening, vlnr: Eric van Ewijk, Hans van Hoof, Peter van den Braak en Hans Veltmeijer

Op donderdag 9 juli ondertekenden namens de gemeente Nijmegen wethouder Hans van Hoof en namens de Stichting De Zevensprong Dukenburg voorzitter Peter van den Braak en secretaris-penningmeester Hans Veltmeijer het *Convenant bewonersparticipatie Dukenburg*. Dit convenant vervangt de in oktober 2006 afgesloten participatieovereenkomst, waarin de spelregels voor de inspraak van de bewonersorganisaties en de werkgroepen van De Zevensprong in de plannen, besluiten en uitvoering in het kader van *Een nieuw hart voor Dukenburg* waren vastgelegd.

Een nieuwe overeenkomst was meer dan wenselijk, omdat in de oude participatieovereenkomst de nadruk lag op de plannen in het kader van *Een nieuw hart voor Dukenburg* en enkele autonome ontwikkelingen. Tevens bleek in de praktijk dat niet alle directies van de gemeente bereid waren om de afgesproken *ambtelijke trekkers*, die het voorzitterschap van de werkgroepen op zich zouden nemen, te leveren. Via wijkmanager Eric van Ewijk is met de verantwoordelijke wethouders lang onderhandeld over de reikwijdte en de uitvoering, naar letter en geest, van een nieuw convenant in de dagelijkse praktijk. Vertegenwoordigers van de wijkplatforms hebben hun steentje bijgedragen aan het tot stand komen van de uiteindelijke tekst.

De spelregels

In het nieuwe convenant zijn de spelregels vastgelegd voor de communicatie, van en naar de bewoners van Dukenburg, betreffende alle gemeentelijke plannen, beleidsvisies en de uitvoering van onderhoud, herstructurering en

nieuwbouw, met uitzondering van Woonwagencentrum Teersdijk.

Belangrijkste punten

Het convenant is in feite een aanvulling op gemeentelijke inspraakverordening 2008 en de Wet algemeen bestuursrecht afd. 3.4. Waar in de betreffende wet, verordening en convenant sprake is van bewoners worden daarmee vanzelfsprekend ook de bewonersorganisaties zoals wijkplatforms en werkgroepen van De Zevensprong bedoeld

De Zevensprong is voor de gemeente het overkoepelend orgaan van de wijkplatforms in Dukenburg, onverlet het recht van eenieder om zijn of haar ideeën op persoonlijke titel kenbaar te maken.

In de opzet van een gemeentelijk beleidsproces of van een gemeentelijke respectievelijk particuliere projectontwikkeling wordt bepaald hoe bewoners kunnen participeren. Voor wat gemeentelijk beleid en gemeentelijke projecten betreft zorgt de gemeente voor de informatie die nodig is voor een zorgvuldig participatieproces.

De gemeente heeft een inspanningsverplichting om bestaande en nieuwe participatieprocessen aan De Zevensprong te melden. Bij de uitwerking van ontwikkelingslocaties spreekt de gemeente met de betreffende projectontwikkelaar af, dat deze omwonenden en belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling.

De gemeente stimuleert dat de betreffende projectontwikkelaars omwonenden wijzen op de taken van De Zevensprong. De gemeente

stelt De Zevensprong in staat haar diensten aan te bieden aan omwonenden en/of klankbordgroepen.

De werkgroepen van De Zevensprong hebben bij ontwikkelingslocaties een adviserende taak naar omwonenden van locaties en naar de betreffende wijkplatforms, indien en voor zover de omwonenden, al dan niet georganiseerd in klankbordgroepen, en/of de wijkplatforms daarom vragen. De spelregels voor de werkgroepen zijn opgenomen in het huishoudelijk reglement van De Zevensprong.

Onverlet het voorgaande staat het stichting De Zevensprong, als rechtspersoon, al of niet op advies van haar werkgroepen, vrij om formele bezwaren en zienswijzen bij de gemeente in te dienen.

De gemeente wijst particuliere projectontwikkelaars en instanties op de taken van De Zevensprong in Dukenburg.

De gemeente informeert De Zevensprong over het uitvoeringsproces *Hart voor Dukenburg* en alles wat daarmee samenhangt.

De directie Wijk en Stad, afdeling Wijkmanagement, informeert het bestuur en de relevante afdelingen van de directies Wijk en Stad, Inwoners, Grondgebied en Stadsbedrijven van de gemeente over de aanwezigheid en taken van De Zevensprong en de werkgroepen.

De volledige tekst van het convenant en meer kunt u vinden op:

www.zevensprongdukenburg.nl
en op
www.dedukenburger.nl

Een toast na de ondertekening

Tekst: Peter van den Braak
Foto's: Jacqueline Veltmeijer-Jansen

Politie-inzet

Als wijkagent krijg ik regelmatig de vraag waarom er niet altijd politie afkomt op een melding die iemand uit de wijk doet. Ik kan u zeggen dat wij in het verleden leefbaarheid en veiligheid in ons pakket hadden. Het stuk leefbaarheid is grotendeels overgenomen door bureau toezicht van de gemeente Nijmegen. Zij hebben daar flink in geïnvesteerd zodat de leefbaarheid gewaarborgd blijft.

Leefbaarheidsmeldingen worden dus steeds meer door de gemeente behandeld en niet meer door de politie.

De politie-inzet per dag is berekend op incidenten strategie. Wat betekent dat nou? Simpel gezegd is het zo dat er meer politie is op tijden dat er meer incidenten zijn. Er rijden in het district Nijmegen meerdere politiewagens die 112-meldingen rijden welke binnen enkele minuten ter plaatse zijn. Naast deze 112-politiewagens is er uiteraard meer politie. Deze zijn onder andere verantwoordelijk voor de melding: Geen spoed, wel politie te bereiken via 0900-8844. U moet hierbij denken aan: geluids- en jeugdoverlast, winkeldiefstallen, later ontdekte inbraken enzovoort. De wijkagent is verantwoordelijk voor de laatst genoemde meldingen. Het politiebureau aan de Van Schuylenburgweg is verantwoordelijk voor heel Dukenburg en Lindenholt. Dit is een enorm gebied en wij kunnen niet altijd bij niet spoedeisende en/of levensbedreigende meldingen snel ter plaatse zijn. Uw melding wordt altijd vastgelegd in het politiesysteem en later bekeken door de wijkagent waardoor er niets verloren gaat, ondanks dat er niet direct politie ter plaatse is geweest.

Als er meldingen bij zijn die afwerking behoeven, zal de wijkagent hier zorg voor dragen.

Bellen heeft dus altijd zin en dit moet u ook blijven doen! Als u niks meldt, weten wij niet wat er speelt in de wijk en kan er ook niets aan het probleem gedaan worden. Voor de goede orde: 112 bij spoedeisende gevallen en 0900-8844 bij geen spoed, wel politie.

Dennis Hesseling

Wijkagent Zwanenveld, Lankforst en Malvert.

Organisaties in Dukenburg

Opstellen plannen Winkelcentrum Meijhorst

Op 6 juli heeft de gemeente een informatiebijeenkomst gehouden voor de ondernemers van winkelcentra Meijhorst en Malvert over het opstellen van plannen voor een nieuw winkelcentrum in Meijhorst.

Een belangrijke randvoorwaarde voor de plannen is dat *De Meiberg* blijft staan. Ook het zwembad, het wijkcentrum en de kerk blijven op de huidige plaats. Dit heeft tot gevolg dat de nieuwe winkels aan de zijde van het park Meijhorst komen. Boven de winkels kunnen circa tachtig appartementen gebouwd worden. Het plan moet verder ruimte bieden voor zorgvoorzieningen.

Winkeliers Meijhorst en Malvert

Het nieuwe winkelcentrum biedt voldoende ruimte voor alle ondernemers van Malvert en Meijhorst. De zittende ondernemers krijgen als eerste de gelegenheid zich te vestigen in het nieuwe centrum. Een werkgroep van ondernemers praat mee over de plannen. Eind 2009 moeten er aangepaste randvoorwaarden voor

de nieuwbouw op papier staan. Er ligt dan ook een intentieovereenkomst met de ondernemers over de verdere samenwerking voor het nieuwe winkelcentrum op tafel.

Malvert open tot 2013/2014

Het winkelcentrum Malvert zal uiteindelijk verdwijnen, maar zo ver is het nog niet. De winkels in Malvert blijven open totdat het nieuwe winkelcentrum in Meijhorst gereed is. Dan zal het waarschijnlijk 2013/2014 zijn. Ook voor winkelcentrum Meijhorst is uitgangspunt dat de winkels tijdens de nieuwbouw zoveel mogelijk open en bereikbaar blijven.

Klankbordgroep van bewoners

Direct omwonenden rond het winkelcentrum Meijhorst worden te zijner tijd bij de uitwerking van de plannen betrokken. Indien u belangstelling heeft om in een klankbordgroep zitting te nemen, kunt u zich via de mail aanmelden bij m.van.gerwen@nijmegen.nl.

Tekst en foto: gemeente Nijmegen

Staddijkloop

De Nijmeegse roadrunnersclub Miep (met inspanning en plezier) organiseert, in samenwerking met Runnerworld Nijmegen, op 4 oktober de Staddijkloop.

De Staddijkloop is één van de jaarlijks terugkerende hardloopevenementen in *loopstad Nijmegen*. Deze loop wordt gehouden in Stadspark Staddijk. Miep is trots op haar Staddijkloop. Het streven van de Nijmeegse roadrunnersclub is dat iedereen, zowel recreanten als prestatiegerichte hardlopers, plezier aan het

hardlopen beleeft. U kunt zich tot vijftien minuten voor de start, in het clubhuis van DVE/Trajanus aan de Staddijk 35, voor de vijf of tien kilometer inschrijven. Het inschrijfgeld bedraagt drie euro voor de vijf en vier euro voor de tien kilometer. Voorinschrijven kunt u ook via www.mieproadrunners.nl. Bij voorinschrijving ontvangt u vijftig cent korting. Aanvang van de wedstrijden is om 11.00 uur bij het clubhuis DVE/Trajanus. Tevens kunt u gebruik maken van kleedkamers. Inlichtingen bij Leny Jacobs, telefoon: (024) 377 13 47.

Tekst: Miep Roadrunners

Informatheek Dukenburg

Soms lijkt het of iedere bezoeker zijn eigen informatheek heeft: voor de een is het alleen een verkooppunt van Irischeques, voor een ander het afhaaladres voor Entree. Maar Informatheek Dukenburg heeft meer te bieden.

Dit wordt ook erkend door bezoekers die de tijd nemen rustig rond te kijken en die reageren met: 'Ik wist niet dat jullie over zoveel informatie beschikken.'

Die veelheid aan informatie is tegelijk onze kracht én ons probleem. Hoe breed en hoe diepgaand moeten we ons aanbod maken?

Doelstelling en doelgroep

In 1986 zijn vrijwilligers gestart met een informatievoorziening voor bezoekers van wijkcentrum Meijhorst. In 1992 werd dit de Stichting Informatheek Dukenburg, met als doelstelling 'het verstrekken van informatie aan de bewoners van Dukenburg en Lindenholt'. In onze wijken woont een doorsnede van de Nederlandse bevolking met verschillen in leeftijd, cultuur, interesse en dergelijke, dus met verschillende behoeften en bijbehorende vragen. Door goede registratie van de vragen is een duidelijk beeld ontstaan van de belangrijkste onderwerpen waaraan behoefte is.

Inspelen op deze behoeften heeft geleid tot een groot deel van ons aanbod. Daarnaast blijven we alert op nieuwe ontwikkelingen. Deze beoordelen we op criteria als: speelt het in onze wijken, is het belangrijk op maatschappelijk of cultureel gebied, is het niet politiek of commercieel gebonden, niet te specialistisch? Daarmee houden we het aanbod actueel en uitnodigend.

Organisatie

Bezoekers zien alleen de buitenkant van de organisatie: balie, computer, folderkasten en twee medewerksters, die klanten te woord staan en helpen bij het zoeken van relevante informatie. Een groot deel van het werk gebeurt echter op de achtergrond door twintig vrijwilligsters: naast het baliewerk hebben de meesten nog een andere taak zoals leiding geven, secretariaat, financiën, contacten met instanties, folderkasten actueel houden, nieuwe medewerkers inwerken, werkroosters maken, computerbeheer.

Noodzakelijk of overbodig?

Steeds meer instanties en verenigingen stoppen met het uitgeven van uitgebreide folders en verwijzen naar hun website. Daardoor zou er minder of geen behoefte zijn aan geschreven en mondelinge informatie: je kunt het immers

allemaal vinden op internet! Voor een deel van de informatiezoekenden klopt dat, maar voor een misschien wel even groot deel niet. Ze hebben geen computer of internet..

Onze bezoekersaantallen bewijzen dat: in 2008 hadden we ongeveer negenduizend klanten waarvan 49 procent kwam voor informatie over cursussen en activiteiten. In dat jaar zijn in totaal 8980 folders meegenomen. Van de andere kant is juist internet voor onszelf een belangrijke informatiebron geworden voor onze dienstverlening.

Gevestigd in het enige wijkcentrum van Dukenburg is de Informatheek dienstbaar aan vele organisaties: door het ter inzage leggen van bestemmingsplannen, nota's van *Hart voor Dukenburg*, stukken voor bewonersplatforms en raadsvergaderingen. Ook door als meldpunt te fungeren bij voorbeeld voor *Burenhulp*, als afhaaladres voor energiebesparende pakketten en niet-ontvangen gemeentegidsen. Niet het minst door ondersteuning van bezoekers van *Steunpunt Stadswinkel*.

Bereikbaarheid

De Informatheek is iedere werkdag, uitgezonderd in vakanties, geopend van 10.00 tot 16.00 uur. Telefoon: (024) 345 22 21, e-mail: informatheek@gmail.com. Iedere twee weken plaatsen we actuele informatie in *Wist u dat* van de krant *Wij in Dukenburg en Lindenholt*. Hebt u individueel of als groepering behoefte aan een plek waar u anderen kunt laten weten wat u te bieden hebt? Kom dan eens praten. Zo helpt u ons actueel te blijven.

Tot slot

We hopen dat u door ons verhaal meer inzicht hebt gekregen in het werk van de Informatheek en gestimuleerd bent om eens binnen te lopen!

Bent u geïnteresseerd in ons vrijwilligerswerk, bij voorkeur niet ouder zijn dan 65 jaar en bekend met computer en internet, neem telefonisch contact met ons op. We maken dan een afspraak voor een oriënterend gesprek. We kunnen nog enkele enthousiaste collega's gebruiken!

Tekst: Trees Saris

Foto: Theo Vermeer

Jeu de Boules in Weezenhof

Begin 2009 kreeg Talis een verzoek van Jeu de Boulesliefhebbers uit de Weezenhof. Ze wilden een baan hebben om hun spel in de buurt van hun woning te kunnen spelen.

Eenzelfde verzoek kregen we van bewoners uit de Weem en de Jadestraat. Talis heeft toen besloten om bij alle drie de complexen een baan aan te laten leggen. Voorwaarde was dat de spelers een onderlinge competitie zouden gaan organiseren.

De Jeu de Boulesbaan in de Weezenhof is sinds kort klaar. Hij is gelegen bij de flats aan de 40er straten.

Huurt u een woning en hebt u wensen voor een mooiere of prettigere woonomgeving? Laat u het ons dan weten. Wij kunnen u altijd verder adviseren. Of misschien kunnen we zelf iets voor u betekenen. U kunt ons bellen met uw suggesties via ons telefoonnummer (024) 352 39 11. Een brief schrijven mag natuurlijk ook.

Tekst: Talis

Foto: Bart Noordijk

'Iedereen is welkom in de

Jongeren en vrijwilligers op het veld

Het is druk in jongeren centrum *de Horizon*. Acht jongens ravotten in de ruimte. Vrijwilligers houden de onstuimige kinderen in toom. Ze willen gaan voetballen maar moeten nog even praten over de voetbalkooi voor de *Dukenburger*.

Rachid (12): 'Er is niet veel hier in Dukenburg voor ons, maar hier is het gewoon heel leuk.' Radi (17): 'Er is veel veranderd met de komst van de Horizon en de kooi. We kunnen chillen hier, chillen daar, het is gezellig. Het was saai hier voor de kooi. We gebruikten elk stukje om te voetballen. Ook gingen jongens naar Hartert.' Mohammed (14) vult aan: 'Toen er nog geen kooi was, hingen we buiten. Dan werden we door de politie aangesproken. Die vroegen dan om je id. Geen id? Had je een probleem.'

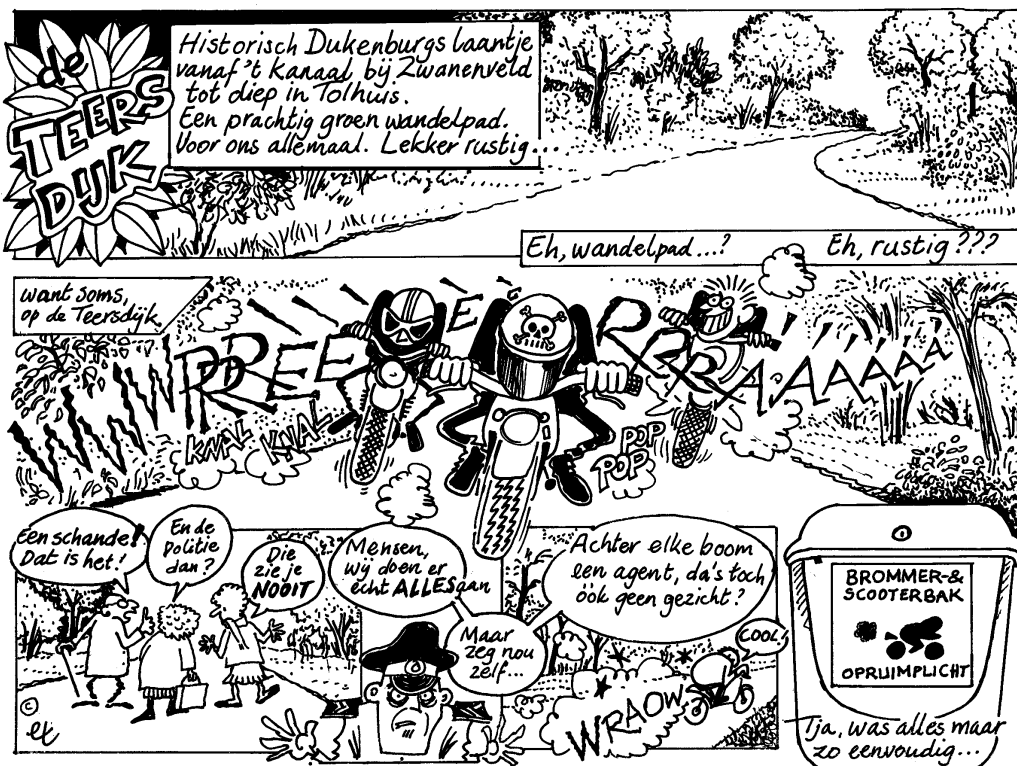
Begeleiders in het blauw

De begeleiding van de jongeren in de voetbalkooi draait voornamelijk op vrijwilligers. Appie Nejjari, speelt op topniveau zaalvoetbal en geeft trainingen bij de Horizon. Ervé Mateta en Pierre Mudinga begeleiden jongeren bij de kooi. De kooi is elke dag vanaf drie tot negen uur open.

Appie: 'Iedereen is welkom hier: alle jongeren tussen tien en achttien. Of ze nou uit Aldenhof of Tolhuis komen of waar dan ook. Het is ook belangrijk dat mensen weten dat er genoeg begeleiding is. Je kunt ze herkennen aan de blauwe shirts.'

In de kooi lopen ongeveer vijftien jonge jongens te stoeien rond de bal. Appie en Pierre roepen wat jongens bij elkaar voor de foto.

Erik Treffers

voetbalkooi'

Daarna worden er weer snel mooie acties gemaakt en spelen ze een zelf bedacht spel dat lijnen heet, twee tegen twee met aparte spelregels.

Sporten en naar huis

Als er veel jongeren zijn dan spelen ze een toernooitje of ze wisselen veel. Appie: 'Vandaag is het rustig vanwege de ramadan, normaal zijn er dertig tot veertig jongeren. Als je ziet hoeveel en hoe vaak de jongens de kooi opzoeken... Zonder dat zou je zoveel jongens op straat hebben. Dan gaan ze hangen met de oude jongens. Nu gaan ze sporten en daarna naar huis.'

Ervé: 'Ik houd toezicht op de jongeren. Ik let op dat er niet gerommeld wordt en dat ze normaal met elkaar omgaan. Af en toe luisteren ze moeilijk, maar dat hoort er bij in de puberteit. Het komt altijd snel goed en meestal is het gewoon gezellig.'

Binnenkort worden er netten geplaatst boven de doelen. Daardoor zal de bal minder vaak uit de kooi vliegen. Daarmee wordt een wens van de jongeren en de omwonenden vervuld. De voetbalkooi is namelijk een voorziening voor de hele buurt. In overleg met de Horizon is de kooi ook te gebruiken voor scholen, organisaties en buurtbewoners. Zo traptten het OKC en een aantal buurtbewoners er al eens een balletje.

Tekst en foto's: Het Inter-lokaal

Snelle actie in de kooi

Home-Start

In ieder gezin komen periodes voor dat het niet zo goed gaat, bij voorbeeld door overbelasting, ziekte, familieproblemen, gebrek aan contacten. De stress en zorgen die hieruit voortkomen, hebben vaak hun weerslag op de opvoeding. Een moeder die goed in haar vel zit, kan haar taak beter aan.

Home-Start is een programma dat (opvoedings) ondersteuning, praktische hulp en vriendschap biedt aan ouders met tenminste één kind van zes jaar of jonger. Dat is vaak een hele opluchting en stimuleert hen de kracht te vinden (weer) grip te krijgen op hun eigen leven.

Werkwijze

In een training maken vrijwilligers zich de Home-Startfilosofie eigen. Ze worden zowel individueel als in een groep begeleid. Vrijwilligers hebben vaak dezelfde achtergrond als de moeders die ze gaan bezoeken. Dat vergemakkelijkt het contact.

De vrijwilliger bezoekt de moeder thuis en bouwt met het gezin een relatie op, waarbij begrip en aandacht voor elkaar sleutelbegrippen zijn. Daardoor versterkt hij of zij het zelfvertrouwen en de kracht van de moeder, wat zijn weerslag heeft op het emotionele welzijn van de kinderen. De vrijwilliger stimuleert de moeder haar sociale netwerk te verbreden. De ondersteuning duurt een tot anderhalf jaar.

Er is geen vooropgezet programma. Vragen, behoeften, grenzen en mogelijkheden van de moeder en haar gezin staan centraal. Het geloof en vertrouwen in het zelfoplossend vermogen van mensen vormen de grootste kracht van het project.

Waarom Home-Startvrijwilliger?

'Vrijwilligerswerk verrichten bij Home-Start

geeft mij de mogelijkheid om samen met andere (leuke!) collega's een beetje hulp te bieden aan onze medemens. Met name moeders met jonge kinderen zijn kwetsbaar; zeker als je ontheemd bent. Ik weet dat ik op een juiste manier bezig ben als moeder en kind naar mijn komst uitzien; dat motiveert en inspireert mij om de goede dingen te doen!' Dit schrijft Anja, vrijwilligster bij Home-Start Nijmegen

Nieuwe vrijwilligers gezocht

Ben je een ervaren opvoeder en wil je jouw ervaringen delen en doorgeven aan met ouders met jonge kinderen? In Nijmegen willen we graag ons vrijwilligersteam uitbreiden. Bel voor meer informatie naar Yolande de Lange, coördinator Home-Start Nijmegen, telefoon: 06 126 220 23, mailadres: j.de.lange@tandem-welzijn.nl

Tekst en foto: Tandem

Ramadan Mubarek!

De Ramadan, de religieuze vastenmaand van de Islam, heeft weer plaatsgevonden. Ook veel jongeren in Dukenburg deden hier aan mee. Van zonsopgang tot zonsondergang wordt er gevast. Daarna wordt meestal in familieverband gegeten en bezoekt men de gebedsdienst. Omdat dit voor veel jongeren een bijzondere en soms ook wel moeilijke tijd is, heeft een aantal organisaties de handen ineen geslagen. Tadamon, A-Salaam, Sportservice Nijmegen, Jongerencentrum Staddijk, Het Inter-lokaal en Tandem hebben gezamenlijk een programma voor jongeren opgesteld: extra inzet van de jongerenbus, inloopavonden in Staddijk. Het Ouder Kind Centrum Meijhorst was voor de gelegenheid 's avonds open. Ook waren er een heus Ramadanvoetbaltoernooi en een aantal Iftars (gezamenlijke maaltijden die moslims gedurende de ramadan nuttigen direct na zonsondergang) in het Wijkcentrum Meijhorst en Jongerencentrum Staddijk. Ook volgend jaar willen wij ons allen weer inzetten voor activiteiten tijdens de Ramadanmaand!

Tekst: Tandem

Bewonerscommissie Aldenhof maisonnettes

Wij, de bewonerscommissie Aldenhof maisonnettes, zijn verheugd dat wij dankzij WoonGenoot de beschikking gaan krijgen over een multi inzetbare ruimte in de wijk. Een garage gelegen aan de 84^e straat wordt voor dit doel omgebouwd.

De bewonerscommissie Aldenhof maisonnettes is al jaren druk met het organiseren van leuke activiteiten in en voor de buurt en om de leefbaarheid in de buurt te verbeteren. Hierin worden wij gesteund door diverse partijen, te weten WoonGenoot, gemeente Nijmegen en Tandem.

Aan de hand van de jaaragenda werken wij aan de diverse activiteiten. Zo was er op 26 september een uitstapje naar het zwemparadijs de Tongelreep in Eindhoven. We konden deze activiteiten organiseren door de bijdragen van de provincie Gelderland, gemeente Nijmegen en niet te vergeten WoonGenoot.

Belemmering opgeheven

Wat ons tot op heden belemmerde, was het feit dat we onze bijeenkomsten altijd ergens moesten beleggen bij iemand thuis, bij WoonGenoot of het Wijkcentrum Meijhorst. Wij hadden geen eigen ruimte ter beschikking. Met name het vervoeren van spullen, nodig voor een activiteit, was altijd lastig. Met de nieuwe (nog te verbouwen) ruimte krijgen we de beschikking over een plek waar wij onze spullen kunnen laten liggen. We kunnen mensen uitnodigen, workshops houden, lezingen houden, voorlichting geven en allerlei andere activiteiten ont-

plooien. Maar er kunnen eventueel ook andere partijen dan de bewonerscommissie Aldenhof gebruik maken van deze ruimte. Van verschillende kanten hebben wij hierover al vragen gekregen. We hopen dan ook binnenkort hier in *de Dukenburger* te melden wanneer wij de ruimte kunnen gaan betrekken. En dat zullen wij zeker niet geruisloos voorbij laten gaan. We gaan er vanuit dat geen drempel bestaat om bij ons binnen te komen lopen.

Het rest mij te zeggen dat wij een groeiende groep enthousiaste bewoners zijn. Wij zijn graag bezig met zaken die voor onze bewoners van belang zijn. We worden ook als klankbord bij verschillende partijen gevraagd.

En als wij de leuke dingen samen met de zaken die noodzakelijk zijn, kunnen combineren, doen wij dat graag. Houd de ruimte aan de Aldenhof 84^e straat in de gaten en kom dan eens aan voor een kop koffie of thee.

Marc Snippert

Voorzitter van de bewonerscommissie Maisonnettes Aldenhof

Grote Broer trekt steeds meer kinderen

Grote Broer kunsteducatie biedt circus-, theater- en musicallessen aan, aan kinderen en jongeren vanaf vier jaar.

Grote Broer trekt al jaren vele enthousiaste leerlingen uit Nijmegen-zuid. Door onze gunstige ligging zijn we voor hen ook gemakkelijk bereikbaar. De kinderen kennen ons van de voorstellingen en workshops op bijvoorbeeld BS *de Duckendonk* en de jongeren van de workshops op de middelbare scholen in Nijmegen, zoals het Mondial College. Grote Broer heeft een interessant lesaanbod voor leerlingen van middelbare scholen. Ben je tus-

sen de twaalf en achttien dan kan je zeker ook bij Grote Broer terecht.

Een eerste les volgen in een circus-, theater- of musicalklas is voor bijna iedereen spannend. 'Is het wel iets voor mij en vind ik de sfeer prettig,' vragen velen zich af. Ga gerust eens kijken. Je krijgt de mogelijkheid om twee proefflessen te volgen. Bevalt het niet dan trek je je terug en hoeft je niets te betalen. Kijk op de website van Grote Broer: www.grotebroer.com of bel naar (024) 322 33 80. Inschrijven mag ook na de start van de lessen.

Tekst: Grote Broer kunsteducatie

Belangrijke nummers

- Alarmnummer: 112
- Politie: 0900 88 44
- Brandweer: (024) 329 75 99
- GGD: (024) 329 72 97

- Milieuklachten over bedrijven: (024) 329 27 56
- Bureau Toezicht (ook voor milieuklachten over niet-bedrijven): (024) 329 80 45
- Bel- en Herstellijn: (024) 329 2 329 bel&herstellijn@nijmegen.nl

- Meld Misdaad Anoniem: 0800 70 00
- Meldpunt Kindermishandeling: (026) 442 42 22, 0900 123 123 0
- Slachtofferhulp: (024) 323 33 22, 0900 01 01
- Advies- en Steunpunt huiselijk geweld: 0900 66 000 66 info@huishoudelijkgeweldgelderland.nl

- Kindertelefoon: 0800 04 32
- Maatschappelijk werk (NIM): (024) 323 27 51, info@nim.nl
- Het Inter-lokaal: (024) 344 85 57 meijhorst@inter-lokaal.nl
- Tandem: (024) 355 34 68 regio.zuid@tandemwelzijn.nl

- Huisartsenpost: 0900 88 80
- CWZ: (024) 365 76 57
- UMC St Radboud: (024) 361 11 11
- Sint Maartenskliniek: (024) 365 99 11
- Dierenambulance: (024) 355 02 22

- De Gemeenschap: (024) 381 78 00 vbz@wbsg.nl
- Portaal: 0800 767 82 25, info@portaal.nl
- Standvast Wonen: (024) 382 01 00 info@standvast.nl
- Talis: (024) 352 39 11, postbus@talis.nl
- WoonGenoot: (024) 344 06 39 info@woongenoot.nl
- Woonzorg Nederland: 0900 123 49 96 klant@woonzorg.nl
- Wijkcentrum Dukenburg: (024) 344 89 63, Meijhorst 70-39, 6537 EP
- Informatheek Dukenburg: (024) 345 22 21, Meijhorst 70-39, 6537 EP
- Sportfondsenbad Dukenburg: (024) 377 15 70, Meijhorst 70-41, 6537 EP
- Gemeente Nijmegen: (024) 329 91 11 gemeente@nijmegen.nl

- Websites
- Tolhuis: www.tolhuis20.nl
- Zwanenveld: www.zwanenveld.info
- Lankforst: www.lankforst.nl (virus mogelijk!)
- Meijhorst: www.meijhorst.nl
- Aldenhof: www.bewonersaldenhof.nl
- Weezenhof: www.weezenhofcentraal.nl
- Zevensprong: www.zevensprongdukenburg.nl

Oude foto's van Dukenburg

Links een foto uit 1981, mogelijk genomen in het voorjaar. Door Winkelcentrum Dukenburg wandelt een klein formaat olifant met vier vrolijke kinderen op zijn/haar rug. Hoe het lollige dier heette zullen we nooit weten, maar wie waren die vier kinderen?

De opname werd gemaakt voor de deur van Jac. Hermans Prijs-slag. Er staan reclameborden uitgesteld met speciale aanbiedingen in guldens. De borden werden zeker niet geplaatst door buurman Foto Roos. Evenmin door de HEMA aan de overkant.

Was er soms feest in het grootwinkelcentrum? Betrof het misschien een heropening van de Prijs-slag zelf of was de olifant afkomstig van het circus dat met enige regelmaat zijn tenten opsloeg in Zwanenveld? Maar veel meer nog komt de vraag naar boven wie die vier kin-

deren waren. Herkent iemand zich of hen?

De foto rechtsboven is uit 1977 en toont Jac. Hermans Prijs-slag in volle glorie. Prijs-slag was de eerste van de toen vier supermarkten die het winkelcentrum verliet. Op deze plek zijn nu Kruidvat en Xenos gevestigd.

Op de foto's is te zien dat het winkelcentrum nog niet overdekt was; als het regende werd je nat.

Foto's: Hette Morriën

Foto van de maand

Een bijzondere foto van een bijzondere kerkdienst op zondag 28 juni. Het kinderkoor van de Ontmoetingskerk vierde het veertigjarig bestaan met een openlucht-kerkdienst en aansluitend een concert op het water in Lankforst bij het Uilenbosje en het Valckenaerpad. De foto is gemaakt door Jolanda Cuppen.

Ook u?

Ook uw foto kan in deze rubriek geplaatst worden. Wilt u ons laten zien op welke manier u Dukenburg ervaart, wat u mooi of kenmerkend vindt voor uw woonomgeving? Stuur dan uw foto in. Een jury kiest de mooiste inzending. De meest aansprekende foto zal worden gepubliceerd in het volgende nummer van *de Dukenburger*.

Hoe en wat

U kunt uw foto's mailen naar de redactie van de Dukenburger: info@dedukenburger.nl.

Dit zijn de voorwaarden:

- De foto's zijn gemaakt in Dukenburg.
- Digitale foto's met een minimum van 800 KB en

een maximum van 5 MB per bestand.

- U kunt uw foto's voor nummer 7 inzenden tot en met 11 oktober 2009.

Babbels en krabbels

De boltastische reis

Er was eens een aardbei genaamd Bol. Hij was zó bol, ZÓ bol dat hij de bolste van het hele bollenland was. Op een dag stond Bol op. Hij ging naar buiten. Maar wat was dat nou? Alle bolle huisjes waren niet meer zo bollig als eerst! Ze waren vierkant! Bol ging naar zijn vriend Bas de erwt. Bas schrok zich een hoedje toen Bol naast hem stond. Bol liet de vierkante huisjes zien. Alle erwtige erwtjes! Riep Bas. Kom mee Bas. We gaan naar koning Bollemans. Bol en Bas liepen langs de huisjes. Bol en Bas zagen twee kinderen spelen met hun Bal. Wat was dat nou? De bollige bal was niet meer zo bollig! Wat waren de kinderen verdrietig. De druivenkinderen Bips en Baps vroegen of ze mee mochten op de bollige reis. Bol en Bas riepen: Jottem! Nog meer vriendjes op onze reis! Bol, Bips, Baps, en Bas. Gingen verder op hun bolfijne reis. Appeltje Blap wou met zijn nieuwe bolle auto rijden. Maar wat was dat nou? De bolle wielen van Blap rolden niet! Ook die waren vierkant! Bosbes Blop wou

Blap helpen. Dat lukte niet! Blop en Blap vroegen aan Bol, Bips, Baps en Bas of ze mee mochten op de bollende reis. Jottem! Wat fijn! Het mocht! Wat leuk, zoveel vriendjes!

Bol, Bips, Baps, Bas, Blop, en Blap gingen verder op de boltastische reis. Toen zagen ze Aardappeltje Bert en Oortje Bup. Bolletjes! Ze wilden ook mee! Bol, Bips, Baps, Bas, Blop, Blap, Bert, en Bup gingen verder. Wat bolfijn al die vriendjes! Ze bolde, En bolde, En bolde verder. Bol, Bips, Baps, Bas, Blop, Blap, Bert, en Bub gingen verder. Maar Bol, zei Bub. Koning Bollemans woont helemaal in Groot-Boltannije! Maar het maakte Bol helemaal niets uit. Hij was niet voor niets de grootste Bol van heel het Bollenland! Bol, Bips, Baps, Bas, Blop, Blap, Bert, en Bub bolden verder. Hé, dat varkentje ken ik! Dat is Vretertje! Hij blijft altijd maar doorvreten! Waar zou Vretertje heen gaan? Vroeg Bert verbaasd. Bol, Bips, Baps, Bas, Blop, Blap, Bert, en Bub volgden Vretertje. Maar Bert, vroeg Bas. Vretertje was toch op zoek naar een moestuin?

Toen kwamen Bol, Bips, Baps, Bas, Blop, Blap, Bert, Bub, en varkentje Vretertje in een groot, roze, glazuurrijk, tandartsloos landje aan! Het taartjesland! Vretertje rende meteen naar taartjesland toe. Wat was dat nou? Bips, Baps, Blop, Bert, en zelf Bub renden hem achterna! Bas en Bol waren verdrietig. Misschien helpt het als we een leuk bollig liedje zingen? *Bol bol bol de boot tot je belletjes ziet! Zwemmen zwemmen zwemmen zwemmen dit is een leuk lied!* Wat helpt dat bolfijne liedje goed!

Bol en Bas liepen verder. Ze kwamen bij een bordje: **Groot-Boltannije** stond erop. Hoera! We zijn er! In Groot-Boltannije was het er alleen erger aan toe dan in Bollenland! Niet alleen de huisjes. Maar ook de bollen waren geen bollen meer! Ze waren vierkant! Bloep! Onee! Bas was

ook vierkant! Bloep! Onee! Bol was ook vierkant! Bol en Bas liepen verdrietig verder. Ook zingen hielp niet. Toen waren ze in het kasteel van koning Bollemans. Alle bolle wachters waren vierkant! Toen hoorden ze: BOEM! BOEM! BOOOEEM!! Koning Bollemans! Ook hij was vierkant! Hij huilde. Mijn mooie bolle landje! Helemaal vierkant! Hoe kan dat nou! Klaagde koning Bollemans. Maar toen zag Bol een knopje. Bloep! Alles was weer Bol! En ze waren in het Bollenland! Al hun vriendjes kwamen er aan. Ze hadden allemaal rotte tandjes! Misschien was het toch niet zo slim om in taartjesland te blijven. Maar Bol wist een tandarts. Ze gingen allemaal gezellig naar de tandarts. Toen alle bolle tandjes weer helemaal goed waren vroeg de tandarts of ze een stukje taart wilden. Maar nee dat wilden ze echt niet meer! Koning Bollemans, Bol, en Bas genoten lekker van hun taartje, die mochten wel!

Jelle Driessen uit de Aldenhof, was leerling van de Prins Clausschool